

Edward Grott

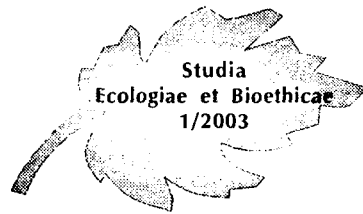
Edukacja ekologiczna w Gminie Suchowola - nasza gmina w Europie

Studia Ecologiae et Bioethicae 1, 519-582

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Edukacja ekologiczna w Gminie Suchowola – nasza gmina w Europie

(Edward Grott*: Wprowadzenie i opracowanie)

Treści zawarte w niniejszym opracowaniu obrazują możliwości uzyskania sukcesu w rozwoju lokalnym, pojmowanym jako źródło sprawcze szeroko pojętego wzrostu gospodarczego. Pokazują jak właściwie skanalizowane inicjatywy społeczne, bardzo dobre zarządzanie w mieście i gminie, wreszcie lokalna samorządność sprzyjają osiągnięciu przez miejscową społeczność sukcesu nie tylko w wymiarze lokalnym ale mają wydźwięk znacznie szerszy bo ogólnopolski.

Na tle regionów Polski północno-wschodniej miasto i gmina Suchowola ze stosunkowo niewielką liczbą mieszkańców wyraźnie rysuje się wybitnie pozytywnie.

Uznawana za geograficzny środek Europy, z historią sięgającą średniowiecza, etosem księdza Jerzego Popiełuszki, współczesna Suchowola rozwija się szybko.

Wykorzystując posiadane walory podejmuje się tu duże przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska naturalnego szczególnie w kanalizacji i wodociągach, gospodarce odpadami, małej retencji wodnej, ochronie powietrza.

Konsekwencja w realizacji powyższych poczynań przyniosła lokalnej społeczności szereg nagród w licznych konkursach ekologicznych.

Materiały zamieszczone na następnych kartach tego tomu pokazują sposób opracowania wybranego tematu konkursowego. Promują one miasto i gminę oraz pełnią funkcję dydaktyczno-poznawczą ze wskazaniem na studentów wydziałów ochrony środowiska.

Zostały opublikowane na tych łamach za życzliwą zgodą władz miasta i gminy Suchowola, a przygotowane przez zespół specjalistów pod kierunkiem Pana Andrzeja Ratkiewicza, za co w imieniu studentów naszego Instytutu, przyszłych Czytelników i swoim serdecznie dziękuję.

* Instytut Ekologii i Bioetyki Uniwersytetu Kardynała Stefana w Warszawie i Wszechnica Mazurska w Olecku

ZGŁOSZENIE

do I edycji Wielkiego Konkursu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
pt. „NASZA GMINA W EUROPIE”

Nr zgłoszenia*	
Data*	
Uczestnik	GMINA SUCHOWOLA
Kategoria	GMINA WIEJSKO-MIEJSKA
Województwo	PODLASKIE
Powiat	SOKOLSKI
Adres	PL. KOŚCIUSZKI 5 16-150 SUCHOWOLA
Imię i nazwisko Prezydenta / Burmistrza/ Wójta/ Przewodniczącego Związku Gmin odpowiedzialnego za zgłoszenie (tel. fax. e-mail)	MGR INŻ. JERZY OMIELAN TEL. (0-85) 7229415 e-mail: um_suchowola@intelcom.pl
Osoba upoważniona do bieżących kontaktów (tel. fax. e-mail)	ANDRZEJ RATKIEWICZ TEL. (0-85) 7229413 e-mail: ok_suchowola@pf.pl
Potwierdzenie zgłoszenia przez Prezydenta/ Burmistrza/ Wójta/ Przewodniczącego Związku Gmin	(pieczęć, podpis)

* wypełnia Eko-Efekt Sp. z o.o.

OGÓLNE INFORMACJE O UCZESTNIKU

1. Powierzchnia gminy/ gmin wchodzących w skład związku: **25.589 ha;**
255,89 km²
- użytki rolne **19.515 ha (195,15 km²)**
 - lasy i zadrzewienia **3.450 ha (34,5 km²)**
 - wody **178 ha (1,78 km²)**
 - tereny osiedlowe i komunikacyjne **699 ha (6,99 km²)**
 - nieużytki **1.747 ha (17,47 km²)**

2. Liczba mieszkańców: 7980
3. Dochody i wydatki gminy [tys. zł]

[tys. zł]	Lata				
	1998	1999	2000	2001	2002
Dochody ogółem w tym:	6.651,7	7.407,5	8.020,7	9.672,7	10.043,2
– własne	2515,6	2941,4	2005,6	2137,6	1831,0
– na mieszkańca	0,84	0,93	1,00	1,21	1,25
Wydatki ogółem	6.510,6	7.328,6	8.472,9	9.391,4	10.610,2
Wydatki inwestycyjne ogółem w tym:	974,8	907,1	1.947,1	2.883,1	3.360,4
– na ochronę środowiska (w tym systemy oczyszczania ścieków)	60,4	82,0	84,4	566,3	896,9
– na gospodarkę wodną	312,4	394,2	251,9	314,1	24,7
Pochodzenie środków na inwestycje:	974,8	907,1	1.947,1	2.883,1	3.360,4
– budżet gminy	804,6	541,3	1.587,3	1.643,3	2.457,8
– fundusze krajowe	170,2	365,8	359,8	1.239,9	610,0
– fundusze zagraniczne	-	-	-	-	292,6

4. Krótka charakterystyka gminy, warunki przyrodniczo-geograficzne, sytuacja społeczno-gospodarcza, stan środowiska (załącznik nr. 1)
5. Otrzymane dotychczas nagrody i wyróżnienia dotyczące ochrony środowiska:
 - nagroda w konkursie „Piękna Wieś” – 1993 rok,
 - nagroda w konkursie na „Najbardziej Ekologiczną Gminę” w województwie białostockim – 1994 rok,
 - nagroda w konkursie „Zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich” – 1997 rok (w ramach działalności Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”),
 - nagroda w konkursie za „Najlepiej rozwiązana gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich” – 2001 rok,
 - nagroda w konkursie „Mała retencja na terenach wiejskich” – 2001 rok,
 - nagroda w konkursie na „Zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich” – 2001 rok (w ramach działalności Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”),
 - tytuł „Lidera Polskiej Ekologii” – 2002 rok,
 - nagroda Zarządu WFOŚiGW w Białymstoku – 40 tys. zł – 2003 rok.

A. POSIADANE DOKUMENTY PROGRAMOWE Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Lp.	Dokument	rok wykonania	rok uchwalenia	Organ uchwalający
1.	Strategia rozwoju zrównoważonego: Strategia rozwoju zrównoważonego miast i gmin dorzecza Biebrzy, Strategia rozwoju gmin Biebrzańskiego Parku Narodowego	2002 1996	2002 1997	RM w Suchowoli RG Suchowola
2.	Program ochrony środowiska: Program ochrony środowiska	2002	2002	RM w Suchowoli
3.	Program (koncepcja) gospodarki wodno-ściekowej Program ochrony środowiska (w tym gospodarki wodno-ściekowej)	2002	2002	RM w Suchowoli
4.	Plan (program) gospodarki odpadami: w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”: <i>Program ogólny gospodarki odpadami na terenie gmin Korycin, Suchowola, Janów,</i> w ramach Związku Komunalnego „Biebrza”: <i>Biebrzański System Gospodarki Odpadami</i>	1995 2001	1995 2002	Zgromadzenie Związku „Kumiałka – Biebrza” Zgromadzenie Związku Komunalnego „Biebrza”
5.	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe: Audyt energetyczny: Analiza możliwości oraz kierunków modernizacji istniejących systemów grzewczych budynków komunalnych w Janowie, Korycinie i Suchowoli.	2003	2003	Zgromadzenie Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”
6.	Program małej retencji: w ramach „Programu małej retencji w zlewni rzeki Narwi i Biebrzy na obszarze województwa białostockiego oraz Niemna w granicach Państwa. Część III. Koncepcja budowy i odbudowy obiektów małej retencji w Gminie Suchowola”.	1996	1996	Wojewódzki Zakład Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku

7.	Inwentaryzacje przyrodnicze, programy ochrony przyrody i krajobrazu: Plan ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego	2000	2000	Biebrzański Park Narodowy
8.	Aktualny miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego: Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego Miasta Suchowola	1988	1988	Gminna Rada Narodowa
	Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Suchowola	1984	1985	Gminna Rada Narodowa
9.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Suchowola	98/99	1999	Rada Miejska w Suchowoli
10.	Inne: Strategia Rozwoju Turystyki i Zagospodarowania Turystycznego dla Województwa Podlaskiego do 2010 r.	2001	2001	Sejmik Województwa Podlaskiego
	Strategia rozwoju województwa podlaskiego	2000	2000	Sejmik Województwa Podlaskiego
	Strategia rozwoju powiatu sokólskiego	2000	2001	Rada Powiatu Sokólskiego
	Raport o stanie miast i gmin dorzecza Biebrzy – Miasto i Gmina Suchowola	2002	2002	RM w Suchowoli
	Strategia marketingowa dla Doliny Biebrzy	2000	2000	RM w Suchowoli

B.GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

I. Systemy zaopatrzenia w wodę – ujęcia, urządzenia do uzdatniania wody, sieci wodociągowe

1. Nazwa ujęcia (lokalizacja)

Istnieje 5 ujęć stanowiących własność gminy:

- 1a. Suchowola – w mieście Suchowola,
- 1b. Czerwonka – w miejscowości Czerwonka,
- 1c. Chodorówka Nowa – w miejscowości Chodorówka Nowa,
- 1d. Kopciówka – w miejscowości Kopciówka,
- 1e. Leśniki – w miejscowości Leśniki, oraz

- 3 ujęcia należące do gmin ościennych:
- 1f. Jałówka – w miejscowości Jałówka (Gmina Dąbrowa Białostocka)
 - 1g. Zwierzyniec Wielki – w miejscowości Zwierzyniec Wielki (Gmina Dąbrowa Białostocka),
 - 1h. Mikicin – w miejscowości Mikicin (Gmina Jaświły).
2. Wydajność rzeczywista urządzeń do ujmowania i uzdatniania wody, średnia dobowa
- 2a. Ujęcie wody „Suchowola” - 500 m³/d,
 - 2b. Ujęcie wody „Czerwonka” - 50 m³/d,
 - 2c. Ujęcie wody „Chodorówka Nowa” - 180 m³/d,
 - 2d. Ujęcie wody „Kopciówka” - 80 m³/d,
 - 2e. Ujęcie wody „Leśniki” - 100 m³/d,
 - 2f. Ujęcie wody „Jałówka” - 200 m³/d,
 - 2g. Ujęcie wody „Zwierzyniec Wielki” - 120 m³/d,
 - 2h. Ujęcie wody „Mikicin” - 100 m³/d.
3. Wydajność potencjalna istniejących urządzeń do ujmowania i uzdatniania wody, średnia dobowa
- 3a. Ujęcie wody „Suchowola” - 614,6 m³/d,
 - 3b. Ujęcie wody „Czerwonka” - 59 m³/d,
 - 3c. Ujęcie wody „Chodorówka Nowa” - 200 m³/d,
 - 3d. Ujęcie wody „Kopciówka” - 90 m³/d,
 - 3e. Ujęcie wody „Leśniki” - 104 m³/d,
 - 3f. Ujęcie wody „Jałówka” - 220 m³/d,
 - 3g. Ujęcie wody „Zwierzyniec Wielki” - 170 m³/d,
 - 3h. Ujęcie wody „Mikicin” - 125 m³/d.
4. Liczba mieszkańców podłączonych do danego wodociągu zbiorczego, w tym z innych gmin
- 4a. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Suchowola - 3171 osób,
 - 4b. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Czerwonka - 326,
 - 4c. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Chodorówka Nowa - 1372+ ok. 350 mieszk. z Gm. Korycin.
 - 4d. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Kopciówka - 755,
 - 4e. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Leśniki - 1400,
 - 4f. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Jałówka (z terenu Gminy Suchowola) - 416,
 - 4g. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Zwierzyniec Wielki (z terenu Gminy Suchowola) - 228,
 - 4h. Liczba mieszkańców podłączonych do wodociągu zbiorczego Mikicin (z terenu Gminy Suchowola) - 32.
5. Stan formalnoprawny obiektów
- 5a. Ujęcie wody „Suchowola” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. - Dz. U. Nr 203, poz. 1718).

- 5b. Ujęcie wody „Czerwonka” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5c. Ujęcie wody „Chodorówka Nowa” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5d. Ujęcie wody „Kopciówka” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5e. Ujęcie wody „Leśniki” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5f. Ujęcie wody „Jałówka” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5g. Ujęcie wody „Zwierzyniec Wielki” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).
- 5h. Ujęcie wody „Mikicin” spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego, a jakość wody odpowiada wymogom wody do picia (zgodnie z Rozp. Min. Zdrowia z 19 11. 2002 r. – Dz. U. Nr 203, poz. 1718).

6. Krótki opis technologii uzdatniania wody

W każdym przypadku technologia uzdatniania wody jest podobna. W budynku murowanym hydroforni znajdują się hydrofory, odżelaziacze, sprężarka mechaniczna, chlorator i urządzenia pomiarowe. Zbiornik hydroforowy jest napełniony wodą do 2/3 pojemności, natomiast 1/3 pojemności powietrzem, uzupełnianym za pomocą sprężarki powietrznej. Jest on wyposażony w wyłącznik ciśnieniowy. Sterowanie pompą główną odbywa się automatycznie, w zależności od ciśnienia w zbiornikach hydroforowych. Następnie woda trafia do odżelaziaczy, w których znajdują się 4 filtry o średnicy 1400 mm wraz z mieszaczami wodno-powietrznymi. Właściwe uzdatnienie uzyskuje się filtrując napowietrzoną wodę przez filtr żwirowy z szybkością 10-15 m/godz. Następnie woda uzdatniona trafia do wodomierza głównego, znajdującego się na wyjściu z hydroforni.

7. Sieć wodociągowa

Sumaryczna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Suchowola wynosi: 167 500 mb. Stan techniczny sieci wodociągowej określony jest jako bardzo dobry, ponieważ większość istniejących odcinków linii wybudowano w ostatnich latach.

Aktualnie jest realizowany odcinek długości 11000 mb, do którego przewiduje się podłączenie 36 gospodarstw domowych. Gmina Suchowola otrzymała na ten cel pomoc finansową z Funduszy Przedakcesyjnych SAPARD w wysokości 28166 EUR. Odbiór inwestycji nastąpi w czerwcu 2003 roku.

8. Przedsięwzięcia na rzecz ograniczania zużycia wody

- a) Kilka lat wcześniej pobór wody w większość gospodarstw domowych określano ryczałtowo, co było powodem braku racjonalności w gospodarowaniu jej zasobami. Podjęto działania mające na celu ograniczenie zużycia wody, pole-

gające na obowiązkowym instalowaniu urządzeń pomiarowych i w chwili obecnej większość odbiorców ma zamontowane wodomierze, określające rzeczywiste zużycie. W wyniku zrealizowania powyższego przedsięwzięcia zużycie wody spadło o ok. 15 %.

- b) W okresach letnich niedoborów wilgoci w glebie właściciele ogródków przydomowych masowo korzystają z sieci wodociągowej, powodując przeciążenie stacji wodociągowych, co może doprowadzić do degradacji stanu technicznego ujęć wodnych.

Władze gminy, mając na uwadze ograniczenie poboru wody, wydają okresowe, administracyjne zakazy nawadniania upraw, z wykorzystaniem wody wodociągowej.

- c) Podczas akcji gaśniczych źródłem zaopatrzenia w wodę w coraz większym stopniu mają zastosowanie otwarte zbiorniki wodne (zbiorniki retencyjne, rzeki, rowy melioracyjne).

Jest to możliwe dzięki wyposażaniu jednostek osp w specjalistyczny sprzęt pożarniczy (pompy pływające, pilarki do wycinania przerębli). Przyczynia się to do znacznego zmniejszenia zużycia wody najwyższej jakości (wody pitnej).

9. Jednostka organizacyjna zajmująca się eksploatacją systemów wodociągowych (nazwa jednostki, adres, numer telefonu, nazwisko osoby kontaktowej)

- 1) Stacje wodociągowe stanowiące własność Gminy Suchowola eksploatowane są przez spółkę: P.P.U. „MaKS”, ul. Białostocka 77, 16-150 Suchowola, tel. (085) 7 124 312. Kontakt – Marian Kulhawik.
- 2) Stacje wodociągowe należące do gmin sąsiadujących, które zaopatrują również miejscowości naszej gminy obsługiwane są przez: Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, ul. Handlowa 6, 15-399 Białystok, tel. (085) 7 420 491. Kontakt – Zygmunt Klejbuk

10. Jednostkowe koszty eksploatacyjne

- a) w stacjach stanowiących własność Gminy Suchowola wynoszą 1,25 zł/m³ uzdatnionej wody,
- b) w stacjach wodociągowych należących do gmin ościennych wynoszą 1,18 zł/m³ uzdatnionej wody

11. Cena 1m³ wody dla mieszkańców

- a) obsługiwanych przez P.P.U. „MaKS” wynosi 1,65 zł/ m³,
- b) obsługiwanych przez WZMiUW wynosi 1,52 zł/ m³.

12. Stopień zwodociągowania gminy (miasta) – liczba mieszkańców podłączona do wodociągów zbiorczych / liczba wszystkich mieszkańców gminy (miasta)

Liczba wszystkich mieszkańców gminy wynosi 7980.

Liczba osób korzystających z wodociągów wynosi 7700.

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 0,964, czyli ponad 96 %.

II. Zbiornice systemy kanalizacyjne – oczyszczalnie ścieków, sieci kanalizacyjne

1. Nazwa obiektu (lokalizacja)
Oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna z reaktorem wielofunkcyjnym typu „Hydrocentrum”, zlokalizowana w obrębie miasta Suchowola.
2. Rok oddania do użytku (rok ostatniej modernizacji)
Oczyszczalnia ścieków oddana do użytku w 1994 r.
3. Przepustowość rzeczywista oczyszczalni, średnia dobową
Średnio-dobowa przepustowość rzeczywista oczyszczalni ścieków wynosi 250 m³/d.
4. Przepustowość maksymalna istniejących urządzeń do oczyszczania ścieków, średnia dobową
Przepustowość maksymalna oczyszczalni ścieków wynosi 440 m³/d.
5. Liczba mieszkańców podłączonych do danego systemu kanalizacji zbiorczej
Do systemu kanalizacji zbiorczej oczyszczalni ścieków podłączonych jest 1670 mieszkańców Suchowoli.
Mieszkańcy pozostałych miejscowości posiadający szczelne szamba mają możliwość dowożenia ścieków beczkowozami do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni ścieków.
6. Stan formalnoprawny
– czy obiekt spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego (wg opinii WIOŚ)
Obiekt spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego.
7. Krótki opis technologii oczyszczania ścieków
Proces oczyszczania ścieków odbywa się w trzech fazach. W fazie pierwszej ścieki są napowietrzane w obu komorach reaktora wielofunkcyjnego. W fazie drugiej zachodzi dekantacja ścieków. W fazie trzeciej wyłączone jest napowietrzanie ścieków w komorze ciśnieniowej. Następnie z komory ciśnieniowej przetłaczane są one do komory bezciśnieniowej, która pełni w tej fazie procesu funkcję osadnika wtórnego. Ścieki sklarowane odpływają korytem zlokalizowanym przy ścianie zewnętrznej komory. Natomiast powstający osad jest przetłaczany do stacji odwadniania osadu do urządzania typu Draimad 12 CAVP z dwunastoma stanowiskami workowania.
8. Sposób postępowania z osadami ściekowymi
Bezpieczne wykorzystanie osadów ściekowych wymaga spełnienia określonych warunków dotyczących osadów i terenów, na których mają być stosowane. W procesie oczyszczania ścieków powstające osady w latach 1999 – 2000 były wykorzystywane do rekultywacji składowiska odpadów stałych w Suchowoli, po wcze-

śniejszym uzgodnieniu z Burmistrzem Suchowoli. Osady wytworzone w latach 2001-2002, po przeprowadzonych analizach składu, zostały dopuszczone do rolniczego wykorzystania, gdyż posiadały wysoką wartość nawozową, odpowiedni skład chemiczny oraz jakość sanitarną.

9. Sieć kanalizacyjna

Sumaryczna długość linii głównej wynosi 17000 mb, natomiast przyłączy kanalizacyjnych 6750 mb.

Ze względu na ukształtowanie terenu zachodziła potrzeba wybudowania 5 pompowni ścieków.

Sieć kanalizacyjna powstała w ostatnich latach i jej stan techniczny jest dobry.

10. Jednostka organizacyjna zajmująca się eksploatacją systemów kanalizacyjnych

Eksploatacją systemów kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków w Suchowoli zajmuje się spółka „MaKS”, ul. Białostocka 77, 16-150 Suchowola, tel. (085) 7 124 312.

Kontakt – Marian Kulhawik.

11. Jednostkowe koszty eksploatacyjne

Jednostkowe koszty eksploatacyjne wynoszą 1,60 zł/m³ oczyszczonych ścieków

12. Cena odbioru 1m³ ścieków od mieszkańców

Cena odbioru 1m³ ścieków wynosi 1,65 zł.

13. Stopień skanalizowania gminy (miasta) – liczba mieszkańców podłączonych do sieci zbiorczych /liczba wszystkich mieszkańców gminy (miasta)

Liczba mieszkańców w mieście Suchowola wynosi 2352.

Liczba osób korzystających z kanalizacji równa jest 1670.

Stopień skanalizowania Suchowoli wynosi 0,71, czyli 71%.

14. Sposób rozwiązania gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych

Większość gospodarstw nieskanalizowanych posiada na swoich posesjach szczelne zbiorniki (szamba) do tymczasowego gromadzenia ścieków bytowych, które następnie są wywożone wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Suchowoli.

Coraz powszechniejsze jest zainteresowanie budową przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

III. Obiekty małej retencji

— rodzaj obiektu (zbiorniki, stawy, jazy itp.).

1. Jaz w Karpowiczach wraz z budowlami współpracującymi.

2. Zbiornik retencyjny „Suchowola” zlokalizowany w obrębie miejscowości Karpowicze (w budowie).

— pojemność retencyjna, tys. m³

1. Jaz przyczynił się do przyrostu retencji korytowej w wysokości 1000 m³.

2. Pojemność retencyjna zbiornika „Suchowola” wyniesie ok. 131 tys. m³.

— funkcje obiektu:

1. Budowa jazu jest częścią składową realizacji „Programu małej retencji w zlewni rzeki Narwi i Biebrzy na obszarze województwa białostockiego oraz Niemna w granicach Państwa”. Teren, na którym zlokalizowano Jaz w Karpowiczach położony jest w zlewni Brzozówki, stanowiącej dopływ Biebrzy. Obszar objęty wpływem budowlę to teren typowo rolniczy o dużym potencjale produkcyjnym (ok. 250 ha użytków zielonych), gdzie warunkiem intensyfikacji rolnictwa było uregulowanie stosunków powietrzno-wodnych w glebie. Zmodernizowanie systemu nawodnień pozwoliło na osiągnięcie lepszych plonów, a jednocześnie korzystnie wpłynęło na podniesienie walorów krajobrazowych, zapobiegając przesuszaniu gleb torfowych w okresach bezdeszczowych (przeciwdziałanie murszeniu).

2. Zbiornik wodny jest zlokalizowany w dolinie rzeki Brzozówki, a jego podstawowe zadanie to magazynowanie jej zasobów wodnych. Ponadto służyć będzie następującym celom:

- retencji wód powierzchniowych w celu zaspokojenia potrzeb rolnictwa w czasie niskich stanów wód w rzece,
- ochronie środowiska przyrodniczego poprzez przywrócenie stanu użytkowania terenu z okresu istnienia w tym miejscu stawu młyńskiego,
- poprawie czystości wód poprzez zahamowanie spływu powierzchniowego, zanieczyszczonego nawozami sztucznymi, niesionymi z pól ornych,
- powstrzymanie erozji wodnej brzegów rzeki w wyniku częściowego ich umocnienia materiałami przychylnymi środowisku (kiszka i kołki faszynowe, darnina),
- podniesienie walorów krajobrazowych i estetycznych obszaru Gminy Suchowola poprzez umiejętne i celowe zagospodarowanie terenu wokół zbiornika i stworzenie m.in. siedliska dla dzikiej fauny i flory,
- przeciwpożarowym na terenach cennych przyrodniczo w obrębie BPN,
- ograniczeniu zużycia wody pitnej.

IV. Działania na rzecz ograniczania zanieczyszczeń obszarowych

1. Wieloletnie doświadczenia w walce z tzw. „dzikimi wysypiskami śmieci”.

Przed rokiem 1997, tj. rozpoczęciem działalności Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” znaczna część wytwarzanych śmieci trafiała do lasów na nieużytki lub do przydrożnych rowów. Kompleksowe skoordynowane działania Związku na terenie gmin Janów, Korycin, Suchowola, polegające na:

- a) wprowadzeniu kontenerów KP-7 i pojemników 120-litrowych,
- b) likwidacji istniejących i nowopowstających nielegalnych wysypisk oraz
- c) edukacji ekologicznej mieszkańców,

przyniosło efekt w postaci oczyszczenia otoczenia z odpadów stałych i zapoczątkowało właściwą gospodarkę „śmieciową”. W poprzednich latach zlikwidowano na terenie gminy ponad 10 nielegalnych wysypisk.

Oprócz działań związku w lokalizacji i likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” ogromną rolę odegrały dzieci oraz młodzież szkolna. Zajęcia z ekologii uświadomiły im jak wielki problem wiąże się z zanieczyszczaniem powierzchni ziemi.

Dbając o własne otoczenie wskazywały one swoim wychowawcom miejsca nie-właściwego składowania odpadów. Następnie wraz z całą klasą udawały się na „wyprawę”, aby zebrać śmieci do ustawionego w tym celu kontenera. Również w trakcie prowadzonych od wielu lat w szkołach akcji pn. „Sprzątanie Świata” ogromna ilość małych, nielegalnych wysypisk została zlikwidowana.

V. Współpraca z innymi gminami na rzecz ochrony zlewni

Współpraca na rzecz ochrony zlewni rzeki „Biebrzy” odbywa się w ramach działalności stowarzyszeń i związków, w których uczestniczy Gmina Suchowola, tj.:

- a) Stowarzyszenia Gmin Biebrzańskich – dzięki jego staraniom miejscowości gminne członków stowarzyszenia otrzymały dotację z Fundacji EKOFUNDUSZ na budowę oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji sanitarnej,*
- b) Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” – związek prowadzi gospodarkę odpadami stałymi na terenie gmin Korycin, Janów, Suchowola,*
- c) Związku Komunalnego „Biebrza” – Związek skupiający 9 gmin biebrzańskich podejmuje i prowadzi działania w zakresie ochrony środowiska w obrębie BPN. Realizuje też zadania mające na celu zatrzymanie, a następnie odwrócenie niekorzystnych zmian zachodzących w środowisku naturalnym dorzecza Biebrzy.*

Związek opracował i wdraża program pn. „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”. Na ten cel uzyskano decyzję o dofinansowaniu w/w przedsięwzięcia z WFOŚiGW w Białymstoku oraz Fundacji Ekofundusz. Nasz wniosek znalazł się również na priorytetowej liście Ministra Środowiska do dofinansowania z Funduszy Spójności Unii Europejskiej.

30 kwietnia br. powiększyła się liczba członków Związków o gminy:

- Płaska,*
- Nowinka,*
- Augustów oraz*
- Miasto Augustów.*

C. GOSPODARKA ODPADAMI

- C1: Efekty działań Gminy Suchowola w ramach Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”.*
- C2: Współpraca Gminy Suchowola z gminami biebrzańskimi w Związku Komunalnym „Biebrza”.*
- C3: Indywidualne osiągnięcia Gminy Suchowola w tworzeniu infrastruktury związanej z gospodarką odpadami stałymi.*

I. Odbiór odpadów od ludności

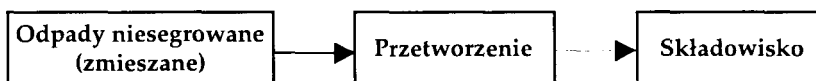
1. System odbioru odpadów zmieszanych (sposób zorganizowania)

C1.1.1 Odpady zmieszane gromadzone są w ogólnodostępnych kontenerach typu KP-7 o pojemności 7 m³ ustawionych w poszczególnych miejscowościach oraz

dotatkowo w pojemnikach MGB-120 l na posesjach indywidualnych. Kontenery po wypełnieniu transportowane są specjalistycznym samochodem „Star” z naczepą hakową na międzygminne wysypisko odpadów w Janowie. Odpady z pojemników 120 l odbierane są systematycznie z posesji indywidualnych 2 razy w miesiącu przy użyciu samozaładowczego samochodu „Lublin”, wyposażonego w kontener SK-2 z urządzeniem dźwigowym i prasą zgniatającą i również trafiają na ww. wysypisko śmieci.

C2.I.1. W roku bieżącym Związek Komunalny „Biebrza” rozpocznie inwestycje przewidziane w programie pn. „Wdrożenie systemu łączącego ochronę bioróżnorodności z gospodarką komunalną, odpadami i energią odnawialną”. Da to początek realizacji tzw. „Biebrzańskiego Systemu Gospodarki Odpadami”.

Poniższy schemat przedstawia sposób postępowania z odpadami niesegregowanymi (zmieszanymi) w „Biebrzańskim Systemie Gospodarki Odpadami”.

2. Procent ludności objętej zorganizowanym odbiorem odpadów

Wszyscy mieszkańcy miasta i gminy Suchowola objęci są zorganizowanym odbiorem odpadów stałych (100 %).

3. Ilość odpadów odbieranych od ludności

Ilość odpadów odbieranych od mieszkańców Gminy Suchowola wynosi ok. 1400 Mg/rok

4. Selektywna zbiórka odpadów (sposób zorganizowania):

C1.I.4. Selektywna zbiórka odpadów realizowana od lat w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza” dotyczy głównie puszek aluminiowych, butelek PET, szkła oraz makulatury. Oparta jest przede wszystkim o oznakowane pojemniki – kontenery KP-7 czterokomorowe zakryte (wstępna segregacja), ustawione na terenie Gminy Suchowola. Wtórna segregacja następuje na składowisku odpadów. Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” organizuje również konkursy w zakresie zbiórki surowców wtórnych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Odzyskane w ten sposób surowce odbierane są przez firmy zajmujące się ich ponownym przetwarzaniem (tzw. firmy recyklerskie).

C2.I.4. Związek Komunalny „Biebrza” organizuje konkursy zbiórki surowców wtórnych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Ich celem jest promowanie selektywnej zbiórki odpadów (szkło, opakowania, butelki plastikowe typu PET, puszki aluminiowe) oraz wdrożenie jej na stałe w system gospodarki na terenie gmin członkowskich. W 2001 roku zorganizowano wielki konkurs pod hasłem: „Biebrzańskie Rady Na Odpady”. Współorganizatorem i fundatorem nagród była Gmina Suchowola.

Związek zakupił na potrzeby szkół wolnostojące pojemniki do zbiórki: makulatury, butelek PET oraz szkła białego i kolorowego.

5. Procent ludności objętej selektywną zbiórką odpadów

Możliwością selektywnej zbiórki odpadów objęto 100 % ludności Gminy Suchowola.

6. Odzysk surowców wtórnych w 2002 r. (potwierdzony dokumentami zbycia)

C1.I.4. Wyniki selektywnej zbiórki odpadów prowadzonej w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”

	Związek	Gmina	
<i>Tworzywa sztuczne</i>			
(butelki PET)	[kg] 3690	[kg] 1693	[kg/mieszek] 0,21
Szkło	[kg] 4550	[kg] 2088	[kg/mieszek] 0,26
Makulatura	[kg] 4000	[kg] 1836	[kg/mieszek] 0,23
Inne (puszki aluminiowe)	[kg] 2531	[kg] 1161	[kg/mieszek] 0,15

7. Sposób odbioru i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych i uciążliwych dla środowiska

C1.I.7. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych i uciążliwych dla środowiska polega na ich zbiórce w specjalnych pojemnikach na stałe zamocowanych przy kontenerach KP-7 lub indywidualnie od dostawców na składniku odpadów (odbierane bezpośrednio z posesji z pojemników 120-litrowych samochodem specjalistycznym marki Deawoo-Lublin 0554). Są one okresowo gromadzone w specjalnym kontenerze na wysypisku, a następnie odstawiane do zakładu utylizacji. Dotyczy to również opakowań po środkach ochrony roślin I i II klasy toksyczności. Opakowania po środkach klasy III rolnicy unieszkodliwiają we własnym zakresie. Operatorzy urządzeń do ochrony roślin, zgodnie z obowiązującym prawem, zostali przeszkoleni i posiadają odpowiednie uprawnienia.

Opady niebezpieczne (poszpitalne), powstające w aptekach, przychodni rejonowej i ośrodkach zdrowia są gromadzone w specjalnych, przeznaczonych do tego celu pojemnikach i przewożone są do zakładu utylizacji przez PPHU „Czyścioch” w Białymstoku.

Problem padliny rozwiązują zakłady produkujące karmę dla zwierząt. Odbierają one na zgłoszenie, za niewielką odpłatnością dla rolnika, padłe zwierzęta. Największy udział w odbiorze padłych zwierząt mają: Zakład Produkcji i Sprzedaży Karmy Dla Psów „Burex” w Sochoniach k. Białegostoku oraz Farma Zwierząt Futerkowych w Małyszówce k. Dąbrowy Białostockiej.

II. Składowisko i zagospodarowanie odpadów

1. Jeśli gmina nie posiada własnego składowiska odpadów to z jakiego składowiska korzysta

C1.II. Dotychczas Gmina Suchowola korzystała przy składowaniu odpadów z wysypiska śmieci w Janowie, należącego do Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”.

2. Jeśli gmina posiada własne składowisko(a) odpadów to proszę podać

C3.II. W bieżącym roku zostanie oddany do eksploatacji Zakład Utylizacji i Składowania Odpadów Stałych w obrębie wsi Poświętne (inwestycja została zrealizowana przez Gminę Suchowola).

a) nazwę i typ składowiska:

C1.II. Składowiska Odpadów Stałych Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” w Janowie

C3.II. Zakład Utylizacji i Składowania Odpadów Stałych w obrębie wsi Poświętne.

b) ile gmin i jakie inne podmioty korzystają z tego składowiska oraz ile odpadów jest przyjmowanych na dobę [Md]:

C1.II. Ilość odpadów przyjmowanych na wysypisko w Janowie w ciągu doby wynosi ok. 7,5 M/d

C3.II. Przewidywana ilość odpadów przyjmowanych w ZUiSOS na dobę wyniesie ok. 8 M/d

c) stan formalno – prawny:

— Data rozpoczęcia / data zakończenia eksploatacji

C1.II. 1996 r. – 2004 r.

C3.II. 2003 r. – 2032 r.

— Czy posiadane jest pozwolenie na użytkowanie

C1.II. Posiada pozwolenie na użytkowanie.

C3.II. Trwa procedura uzyskiwania pozwolenia na użytkowanie.

— Data wykonania przeglądu ekologicznego składowiska

C1.II. Czerwiec 2002 r.

C3.II. Nie wymaga.

— Data wydania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska

C1.II. Dokumenty w trakcie opracowania.

C3.II. Dokumenty w trakcie opracowania.

f) parametry techniczne składowiska:

— powierzchnia:

C1.II. 1,7 ha

C3.II. 1,8 ha,

— objętość:

C1.II. 150 tys. m³ (początkowa), 30 tys. m³ (aktualna).

C3.II. komora I – 48 tys. m³, komora II – 28 tys. m³ (rezerwowa).

— % wypełnienia:

C1.II. 80%.

C3.II. 0%.

— uszczelnienie niecki:

C1.II. folia.

C3.II. geomembrana PEHD (folia gr. 2mm),

— instalacja do zbierania odcieków:

C1.II. drenaż, zbiornik bezodpływowy na odcieki.

C3.II. drenaż wraz z uzbrojeniem zakończony szczelnym zbiornikiem.

— instalacja do ujmowania gazu składowiskowego:

C1.II brak.

C3.II. istnieją jedynie urządzenia do odgazowywania czasy składowiska.

— prowadzenie monitoringu wód i gazu:

C1.II. brak

C3.II. piezometry – 4 szt.

— prowadzenie ewidencji przyjmowanych odpadów:

C1.II. tak.

C3.II. tak, przewidziano „Książkę eksploatacji składowiska”.

— posiadanie odpowiednich kwalifikacji przez kierownika składowiska:

C1.II. brak

C3.II. kandydat na kierownika posiada wymagane kwalifikacje.

— wyposażenie w spychacz, kompaktor, wagę, brodzik itp.:

C1.II. brodzik dezynfekcyjny, spychacz DT-80, kontener socjalny, linia energetyczna, przyzagrodowa oczyszczalnia ścieków, przyłącze wodociągowe z doprowadzoną wodą do kontenera socjalnego, boksy na surowce wtórne, trwałe ogrodzenie oraz wiata magazynowa.

C3.II. waga samochodowa, brodzik dezynfekcyjny, budynek socjalny wraz z wymaganym zapleczem i magazynem, linia wodociągowa wraz z przyłączem, kanalizacja sanitarna, linia energetyczna 3-fazowa, wiata na maszyny, boksy na surowce wtórne, trwałe ogrodzenie, utwardzony plac manewrowy.

Do końca maja br. zostanie zakupiony, dzięki dotacji z funduszy przedakcyjnych UE, kompaktor DINO DZ0-3 z kompletnym wyposażeniem oraz z wyposażeniem dodatkowym (pług do odśnieżania, oraz komplet kół gumowych).

g) sposób eksploatacji składowiska

C1.II. Odpady składowane są metodą poziomą podłużną. Warstwy śmieci o miąższości 0,85 m przykrywane są warstwą izolacyjną o grubości ok. 0,15-0,2 m. Materiałem izolacyjnym jest pospółka mineralna.

C3.II. Odpady dostarczane będą na teren składowiska przy użyciu specjalistycznego taboru przez uprawnione jednostki w ramach działalności zorganizowanej. Po wstępnym skontrolowaniu pojazdu w celu wyeliminowania wwozu odpadów niebezpiecznych i zważeniu strumień odpadów kierowany będzie na teren sortowni, gdzie odzyskane zostaną materiały nadające się do recyklingu. Oddzielne materiały (żłom, tektura, plastik, szkło itp.) gromadzone będą w przygotowanych do tego celu oddzielnych boksach, gdzie poddane zostaną wstępnej obróbce (np. prasowaniu), natomiast odpady organiczne transportowane będą na kompostownię. Środek transportu przed opuszczeniem terenu składowiska obowiązkowo przejedzie przez brodzik dezynfekcyjny. Pozostałości nieczystości stałych nie nadających się do recyklingu ułożone zostaną w komorze składowej, a następnie zagęszczone. Całodobowy ładunek odpadów o grubości ok. 0,8 m przykryty zostanie warstwą izolacyjną 0,2 m pospółki.

3. Inne obiekty gospodarki odpadami (kompostownia, sortownia, itp.)

C1.II. brak.

C3.II. W kolejnych etapach wyposażania ZUiSOS przewiduje się zakupienie linii sortowniczych, pras zgniatających oraz urządzeń do kompostowania odpadów organicznych.

4. Rekultywacja terenów zamkniętych wysypisk oraz likwidacja i przeciwdziałanie powstawaniu wysypisk nielegalnych

Zgodnie z zaleceniami wynikającymi z „Przeglądu ekologicznego” wyeksploatowane gminne składowisko odpadów w Suchowoli zostanie poddane w roku bieżącym rekultywacji o kierunku leśnym. Rekultywacja przeprowadzona zostanie z zastosowaniem rozwiązań ograniczających infiltrację wód do zdeponowanych odpadów (warstwą gliny) oraz nasadzeniem roślin sorbujących zgromadzony w odpadach odciek (np. wierzba).

W celu przeciwdziałania powstawaniu wysypisk nielegalnych powołane są systematyczne lustracje miejsc szczególnie narażonych na zaśmiecanie (przydrożne obszary leśne, parkingi, naturalne zagłębienia terenu). W przypadku stwierdzenia nagromadzenia odpadów w miejscu do tego nie wyznaczonym zostają one usunięte przez pracowników gospodarki komunalnej gminy. Jeżeli teren ten stanowi prywatną własność, obowiązek zebrania śmieci egzekwowany jest od właściciela nieruchomości, zgodnie z uchwałą Nr 30/163/97 Rady Miejskiej w Suchowoli z dnia 19 października 1997 r. Przypadki takie stwierdzane są sporadycznie ze względu na fakt, iż w każdej miejscowości ustawione są kontenery na odpady.

D. OCHRONA POWIETRZA

I. Źródła emisji związane z gospodarką ciepłą na terenie gminy lub miasta (bez uwzględnienia przemysłu)

1) Nazwa jednostki

Na terenie miasta i gminy Suchowola nie istnieją lokalne zbiorcze systemy zaopatrzenia w ciepło.

Ogół występujących na terenie Gminy Suchowola indywidualnych źródeł energii cieplnej ma moc poniżej 0,5 MW i są to kotłownie w pojedynczych obiektach.

2) Źródło energii

Dotychczas podstawowym źródłem energii cieplnej był węgiel kamienny. Obecnie w większym zakresie wykorzystywany jest olej opałowy i gaz. Ze względu na wysokie ceny ww. wymienionych paliw kopalnych właściciele nieruchomości stosują coraz częściej drewno w systemie spalania tradycyjnego, jak również tzw. zgazowywania (sucha destylacja drewna).

W naszym regionie na dzień dzisiejszy biomasa (np. drewno) jest najbardziej dostępna, a jednocześnie najtańsza jako paliwo.

3) Moc cieplna [MW]

Moc lokalnych kotłowni waha się w przedziale od 0,02 MW do 0,25 MW.

4) Sprawność:

Sprawność urządzeń grzewczych zamyka się w granicach od 70% (kotły tradycyjne) do 90% (np. w kotłowniach, gdzie zastosowano kotły Heitsmann'a).

5) Istniejące instalacje służące do oczyszczania gazów odlotowych

Nie występują.

6) Stan formalno prawny

— Czy obiekt spełnia warunki pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza (jeśli jest wymagane) tak/nie

W przypadku małych kotłowni lokalnych pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza nie są wymagane.

- 7) Cena zakupu energii ciepłej dla mieszkańców: zł/GJ
Na terenie Gminy Suchowola sieć ciepła nie występuje.

II. Struktura gospodarki ciepłej według źródeł energii [%]:

- 1) Źródła konwencjonalne 40% w tym:

— węgiel kamienny	38,5 %
— węgiel brunatny	0 %
— gaz	1,5 %
— olej opałowy	0,5 %

- 2) Źródła odnawialne (*biomasa – drewno i pochodne*) 60 % w tym:

— biomasa (drewno)	60 %
— en. słoneczna	0 %
— en. geotermalna	0 %
— pompy ciepła	0 %

- 3) Istniejące obiekty lub urządzenia do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w skojarzeniu

Nie występują.

- 4) Istniejące obiekty lub urządzenia służące do wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii:

— wodnej:

Nie występują.

— wiatrowej:

Nie występują.

III. Działania mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń i poprawę stanu powietrza w gminie (zmniejszenie liczby emitorów, modernizacja źródeł ciepła, termomodernizacja budynków i instalacji grzewczych, modernizacja sieci dróg – budowa obwodnic) **zrealizowane w latach 1998-2002**

1. Wymiana kotłów węglowych na olejowe w latach 1995-2001

W latach 1995-1998 dokonano wymiany kotłów węglowych na olejowe w następujących obiektach komunalnych:

- w Urzędzie Miejskim w Suchowoli,
- w Zespole Szkół w Suchowoli,
- w Domu Nauczyciela w Suchowoli,
- budynku obwodu drogowego w Suchowoli, oraz
- w Szkole Podstawowej w Czerwonce.

2. Termomodernizacja budynków i instalacja kotłów zasilanych biomasą

Aby sprostać wymogom prawodawstwa polskiego oraz dyrektywom UE (dyrektywa 84/360/EWG oraz 96/62/WE) w zakresie ochrony powietrza Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” opracował „Audyty energetyczny: Analiza możliwości oraz kierunków modernizacji istniejących systemów grzewczych budynków komunalnych w Janowie, Korycinie i Suchowoli” oraz „Koncepcję modernizacji kotłowni węglowych z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii wraz z termomodernizacją obiektów komunalnych”.

W roku 2002 przeprowadzono termomodernizację budynków Szkoły Podstawowej w Suchowoli i Szkoły Podstawowej w Chodorówce Nowej (I etap). Termomodernizacja polegała na wymianie stolarki okiennieo-drzwiowej, drewnianej, wewnętrznej instalacji C.O oraz ociepleniu ścian zewnętrznych. W II etapie (rok bieżący) również kotłownie zostaną poddane modernizacji. Ulegną wymianie kotły węglowe na kotły opalane biomasą (drewno) oraz zostanie zamontowany kolektor słoneczny (w SP w Suchowoli). Gmina Suchowola na ten cel otrzyma dotację z Funduszy Przedakcesyjnych SAPARD. Wspomniane, kompleksowe zabiegi pozwolą na zmniejszenie zużycia energii cieplnej o ok. 50%.

3. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Pośrednio ochrona powietrza na terenie Gminy Suchowola odbywa się poprzez etapową modernizację oświetlenia ulicznego. Do niedawna funkcjonujący system był przestarzały i nieekonomiczny. W 2001 roku w obrębie miasta Suchowola oraz wsiach Karpowicze i Domuraty, przeprowadzono wymianę lamp rtęciowych i żarowych na energooszczędne – sodowe. Był to pierwszy etap realizacji kompleksowej modernizacji. W 2002 r. dokonano wymiany lamp w miejscowościach Chmielówka i Chmielniki a w bieżącym roku w Ostrówku i Podostrówku. Wymiany opraw w kolejnych miejscowościach dokona się systematycznie w kolejnych latach.

4. Udział samorządu w pracach przygotowawczych związanych z modernizacją drogi krajowej Nr 8 oraz budową obwodnicy Suchowoli i wsi Krzywa, Poświętne, Chodorówka Nowa

Dotychczasowy przebieg i stan nawierzchni drogi krajowej Nr 8 sprzyja zwiększonej emisji zanieczyszczeń, takich jak: CO₂, CO, tlenki metali ciężkich oraz pyłów. Stanowi to ogromną uciążliwość dla środowiska naturalnego i ludzi.

Od roku 1997 trwają prace przygotowawcze i dokumentacyjne związane z rozpoczęciem modernizacji drogi i budowy obwodnicy. Samorząd gminy aktywnie uczestniczy w tych działaniach. Ogromne zaangażowanie władz lokalnych powodowane jest troską o środowisko naturalne i bezpieczeństwo swoich mieszkańców. Kolejnym powodem przyspieszenia prac dokumentacyjnych jest zbliżająca się akcesja Polski do UE i możliwość skorzystania z Funduszy Kohezji oraz Strukturalnych.

VI. Gazyfikacja gminy (% mieszkańców korzystających z gazu sieciowego)

0%

VII. (dla miast) Liczba mieszkańców [%] korzystająca z sieci ciepłowniczej

0%

E. EDUKACJA EKOLOGICZNA (jako załącznik nr 2)

I. Edukacja formalna (szkolna)

1. Realizacja zajęć zawierających elementy edukacji ekologicznej w przedszkolach.
2. Utrzymywanie klas o profilu kształcenia ekologiczno – przyrodniczym w szkołach.
3. Uczestnictwo uczniów w olimpiadach, konkursach i różnych programach ekologicznych o charakterze regionalnym i krajowym (wraz z podaniem otrzymanych nagród i wyróżnień).
4. Ponadprogramowa edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska, prowadzenie odrębnych zajęć dotyczących ochrony środowiska (ich wymiar tygodniowy, objęte nimi klasy i liczbę uczestniczących uczniów), organizowanie zajęć w terenie i wycieczek krajoznawczych, prowadzenie ekologicznych kół zainteresowań, wykonywanie wystaw i ekspozycji, albumów i kronik prezentujących osiągnięcia uczniów w poznawaniu i ochronie środowiska.
5. Zaangażowanie szkół i uczniów w akcjach sprzątania terenu gminy, sadzenia drzew i pielęgnacji zieleni, opieki nad zwierzętami, zbierania surowców wtórnych (wraz z podaniem ich ilości), a także innych przedsięwzięciach proekologicznych zasługujących na uwagę.

II. Edukacja nieformalna (pozaszkolna)

1. Przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjno – informacyjne, dotyczące ochrony środowiska, podejmowane przez władze samorządowe i podległe im służby komunalne na rzecz upowszechniania proekologicznych postaw mieszkańców gminy:
 - a) Tworzenie ośrodków (centrów) edukacji ekologicznej;
 - b) Urządzanie konkursów, festynów i innych imprez o tematyce ekologicznej;
 - c) Organizowanie seminariów, wykładów i szkoleń związanych z ekologią i ochroną środowiska;
 - d) Sporządzanie i rozprowadzenie wśród mieszkańców różnych materiałów informacyjnych (ulotek, folderów, publikacji prasowych i innych) poświęconych ochronie środowiska;
 - e) Tworzenie ścieżek edukacji ekologicznej;
 - f) Inne przedsięwzięcia zasługujące na wyróżnienie.
2. Przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjno – informacyjne dotyczące ochrony środowiska podejmowane w gminie przez inne podmioty, takie jak: pozarządowe organizacje ekologiczne, placówki służby zdrowia, straż pożarną, instytucje naukowe i kulturalne, dyrekcje la-

sów państwowych i parków narodowych, przedsiębiorstwa turystyczne i uzdrowiskowo – rekreacyjne, a także inne podmioty gospodarcze i instytucje publiczne.

F. OCHRONA PRZYRODY I ZASOBÓW KULTUROWYCH (jako załącznik nr 3)

- I. Działania ochronne i konserwatorskie podejmowane w takich obiektach jak:** (parki narodowe, krajobrazowe, rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, parki rekreacyjne, szczególnie chronione gatunki fauny i flory, obiekty zabytkowe).
- II. Działania mające na celu poprawę stanu przyrody:**
- zadrzewianie, zalesianie i tworzenie skupisk roślinności;
 - ochrona gleby;
 - zapewnienie różnorodności biologicznej i równowagi przyrodniczej;
 - zaspokojenie potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych mieszkańców;
 - rozwój eko i agroturystyki;
 - zabezpieczenie lasów i zadrzewień przed zanieczyszczeniami i pożarami;
 - ograniczenie możliwości wycinania drzew i krzewów oraz likwidacji terenów zieleni.
- III. Planowane obiekty ochrony konserwatorskiej przyrody**

G. WSPÓŁPRACA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

I. Krajowa

1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w ramach związków gmin, porozumień międzygminnych, programów, organizacji
- *Związek Komunalny „Biebrza” – skupiający 9 gmin biebrzańskich – rozpoczął realizację wspólnego programu pn. „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”. W wyniku jego wprowadzenia oczekiwane są m.in. następujące efekty:*
 - *zapewnienie odbioru i zagospodarowania biomasy, pochodzącej z zabiegów ochronnych w ekosystemach nieleśnych BPN, oraz*
 - *stymulowanie rozwoju gospodarczego w sektorach: rolniczym, turystycznym i usług dla ludności.*
 - *Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” – składający się z 3 sąsiadujących ze sobą gmin, realizuje zadania z zakresu ochrony środowiska, głównie gospo-*

- darki odpadami (selektywna zbiórka odpadów) oraz działania sprzyjające ochronie powietrza.
- Stowarzyszenie Gmin Biebrzańskich – zrzesza 13 gmin z dorzecza Biebrzy. Ma na celu inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do wzrostu poziomu życia mieszkańców. Stowarzyszenie prowadzi szereg projektów wspierających turystykę i wykorzystujących rozwiązania proekologiczne przy tworzeniu infrastruktury.
 - Stowarzyszenie Ekoturystyczne „Biebrza Koneserom” – zostało założone 12.10.1999 r. uznając za misję zrównoważony rozwój turystyczny Doliny Biebrzy, rozumiany jako poszukiwanie wspólnej przestrzeni dla rozwoju społecznego, ekonomicznego i ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony interesów ludności lokalnej.
 - Towarzystwo Rozwoju Agroturystyki „Bocian” – powstało w czerwcu 1999 r. Członkami towarzystwa są gospodarze kwater agroturystycznych z gmin Trzcianne, Krypno, Łomża, Dąbrowa Białostocka, Suchowola.

II. Międzynarodowa

Realizacja przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w ramach organizacji lub programów międzynarodowych lub przy współdziałaniu jednostek samorządu terytorialnego z innymi krajami

1. *Udział Gminy w Stowarzyszeniu Samorządów Polskich Euroregionu „Niemen”.*
Gmina Suchowola mając na uwadze współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego z innych krajów, złożyła swój akces do Stowarzyszenia Samorządów Polskich Euroregionu „Niemen”, którego głównym celem jest rozwój współpracy obszarów przygranicznych m.in. w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym oraz kłęskom żywiołowym na terenach cennych przyrodniczo. W bieżącym roku gmina ubiegać się będzie o środki finansowe z funduszu PHARE na realizację zadań o charakterze infrastrukturalnym związanych z ochroną środowiska.
2. *Udział Gminy w projekcie „Europejski dialog gmin wiejskich o ochronie środowiska” w ramach funduszu PHARE ACCESS.*

Organizatorem jest Związek Gmin Wiejskich RP, natomiast partnerami: Instytut Ochrony Środowiska w Magdeburgu, Stowarzyszenie „Partnerzy dla Samorządu”, Szkocki Związek Samorządowy CoSLA.

Celem projektu jest ułatwienie gminom realizację nowych zadań z zakresu ochrony środowiska w kontekście ujednolicenia prawa polskiego z prawem unijnym. W czasie trwania projektu przy biurze Związku Gmin Wiejskich RP zostanie utworzony punkt konsultacyjny dla gmin przygotowujących wnioski z dziedziny ochrony środowiska.

Oprócz wypełnionej ankiety Uczestnik przesyła

1. Oświadczenie o:
 - niezaleganiu z uiszczaniem opłat za korzystanie ze środowiska
 - niezaleganiu z uiszczaniem kar za naruszenie wymogów ochrony środowiska
 - terminowym regulowaniu zobowiązań wobec NFOŚiGW (jeśli takie występują).
2. Oświadczenie o sposobie wykorzystania ewentualnej nagrody

WYKAZ WYMAGANYCH ZAŁĄCZNIKÓW

1. Krótka charakterystyka Gminy Suchowola.
2. Edukacja ekologiczna na terenie Gminy Suchowola.
3. Ochrona przyrody i zasobów kulturowych na obszarze Gminy Suchowola.
4. Oświadczenie o nie zaleganiu z uiszczeniem opłat za korzystanie ze środowiska oraz zaświadczenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego o wywiązywaniu się z obowiązku uiszczenia opłat za korzystanie ze środowiska przez Gminę Suchowola,
5. Oświadczenie o nie zaleganiu z uiszczeniem kar za naruszenie wymogów ochrony środowiska.
6. Oświadczenie o terminowym regulowaniu zobowiązań wobec NFO-ŚiGW.
7. Oświadczenie o sposobie wykorzystania ewentualnej nagrody.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DODATKOWYCH

8. Opinia Wydziału Środowiska i Rolnictwa Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dotycząca osiągnięć Gminy Suchowola w dziedzinie ochrony środowiska.
9. Opinia Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego dotycząca przedsięwzięć realizowanych na terenie Gminy Suchowola i udziału Gminy Suchowola w konkursie „Nasza Gmina w Europie”.
10. Kopie dyplomów, tytułów i nagród związanych z osiągnięciami z zakresu ochrony środowiska.
11. Kopie wycinków prasowych potwierdzających otrzymane nagrody, wyróżnienia i tytuły.
12. Kopia protokołu komisji konkursowej w konkursie „Biebrzańskie Rady Na Odpady”.
13. Kopie protokołów z konkursów zbiórki surowców wtórnych organizowanych przez Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza”.
14. Lista nagrodzonych szkół w konkursie organizowanym przez N.F.O.Ś i G.W. w Warszawie.
15. Zdjęcia ilustrujące osiągnięcia organizacyjne i inwestycyjne w dziedzinie ochrony środowiska w Gminie Suchowola.

Załącznik nr 1

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Suchowola położona jest na skrzyżowaniu dwóch ważnych szlaków komunikacyjnych, drogi krajowej nr 8 oraz drogi wojewódzkiej nr 670 (dawny trakt z Korony na Litwę), w powiecie sokólskim. Graniczy z gminami Janów, Korycin, Jaświły, Sztabin oraz Dąbrowa Białostocka. Siedzibą gminy jest miasteczko Suchowola, uchodzące od 1775r. za Geograficzny Środek Europy. Znaczny obszar gminy zajmuje Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną. Wody z terenu gminy odprowadzane są do Biebrzy przez rzeki Zgierszczyna, Olszanka oraz Brzozówka.

Powierzchnia gminy wynosi 255 km² co stanowi ok. 1,2% powierzchni województwa podlaskiego i 12,5% obszaru powiatu sokólskiego.

W gminie jest 51 miejscowości zamieszkałych przez 7980 mieszkańców. Ludność gminy stanowi 0,67% ludności województwa podlaskiego i 10,18% ludności powiatu sokólskiego.

Gęstość zaludnienia wynosi 32 osoby na 1 km² (w województwie podlaskim gęstość zaludnienia wynosi 61 M/km², zaś w powiecie sokólskim 39 M/km²). Liczba ludności od wielu lat wykazuje tendencję spadkową.

Bezrobocie w gminie określone jest na 390 osób, co stanowi ok. 14 % osób czynnych zawodowo. Ludność głównie związana jest głównie z rolnictwem, a podstawową formą własności użytków rolnych są gospodarstwa indywidualne. Pracujących poza rolnictwem w mieście jest ok. 360 osób, a na wsi ok. 150 osób.

Gospodarka gminna opiera się głównie na produkcji rolniczej. Ze względu na duże obszary użytków zielonych w dolinach rzek Brzozówki i Biebrzy, intensywnie rozwija się hodowla krów mlecznych i opasów. Produkcja roślinna koncentruje się na uprawie zbóż, ziemniaków oraz owoców i warzyw.

Pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzi ok. 230 podmiotów gospodarczych.

Planowane dochody budżetu gminy na 2003 r. ogółem wynoszą 10.129.834 zł, a wydatki zł 9.972.011 zł.

W strukturze geomorfologicznej województwa podlaskiego Wysoczyzna Białostocka, w obrębie, której leży Gmina Suchowola, charakteryzuje się znacznym wyniesieniem nad poziom morza (120-227m) oraz występowaniem równoleżnikowych, rytmicznie powtarzających się ciągnów moren czołowych. Wysoczyznę Białostocką na terenie gminy przedziela dolina Brzozówki na Wysoczyznę Suchowolską i Wysoczyznę Goniądzką.

Pod względem tektonicznym obszar gminy Suchowola położony jest w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego, wchodzącego w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Występowanie surowców mineralnych na obszarze Gminy Suchowola ściśle wiąże się z utworami czwartorzędowymi. Znajdują się one przeważnie w powierzchniowej warstwie utworów czwartorzędowych i są eksploatowane metoda odkrywkową.

Na terenie Gminy Suchowola występują następujące surowce mineralne:

- piaski ze żwirem,
- złoża kruszywa grubego,
- złoża gytii.

Gmina Suchowola jest jednym z nielicznych zakątków w Polsce o najlepiej zachowanym środowisku naturalnym. Potwierdzeniem tego są opinie gości przybywających do naszej gminy, jak również opinie prestiżowych instytucji i organizacji (m.in. przedstawiona w załączeniu opinia Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego).

Załącznik nr 2

EDUKACJA EKOLOGICZNA FORMALNA (SZKOLNA) I NIEFORMALNA (POZASZKOLNA)

To co stworzyła natura, człowiek swoją działalnością niszczy. W celu uświadomienia młodzieży i mieszkańców Gminy Suchowola o konieczności dbania o środowisko naturalne Ziemi prowadzony jest szereg działań i programów odbywających się zarówno w szkołach, jak i poza nimi.

I. Edukacja formalna (szkolna)

W ekologię i ochronę cennych walorów przyrodniczych zaangażowane są wszystkie placówki oświatowe zlokalizowane na terenie Gminy Suchowola.

W Gimnazjum w Suchowoli prężnie i efektywnie działa koło ekologiczne pn. Biebrzański Klub Przyrodników, którego przedstawiciele biorą udział w licznych konkursach przyrodniczych i ekologicznych, np.: w konkursie „Wiedzy o Biebrzańskim Parku Narodowym”, konkursie organizowanym przez Pracownię Architektury Żywej – „Mój dom-moje środowisko”. Ponadto Gimnazjum w Suchowoli realizowało wiele programów o tematyce ekologicznej, m.in.:

- włączenie się uczniów w ogólnopolską akcję inwentaryzacji w swojej gminie bociana białego, we współpracy z Polskim Towarzystwem Przyjaciół Przyrody „PRO NATURA”. W okresie wiosenno-letnim uczniowie suchowolskiego gimnazjum, każdy w swojej miejscowości opisał gniazdo, a następnie je kontrolował. Akcja miała na celu przede wszystkim uświadomienie młodzieży na konieczność ochrony tego popularnego, cieszącego się wielką sympatią ptaka. W sumie zinwentaryzowano 162 młode, które pochodziły od 65 par bocianich.
- plan stworzenia na terenie gminy użytku ekologicznego na torfowisku wysokim oraz przylegającym do niego jezioru Jurdyga pod nazwą „Bagna Bachmackie”. Uczniowie wraz z opiekunem złożyli stosowny wniosek do Rady Miejskiej w Suchowoli celem jego powołania. Powyższy wniosek jest w trakcie rozpatrywania. Jest to doskonały przykład na współpracę gminy ze szkołą i uczniami na rzecz ochrony środowiska.
- program edukacji ekologicznej „Obserwator rzek”, którego celem jest zwrócenie uwagi młodzieży na konieczność ochrony ekosystemów wodnych. Naturalne rzeki są miejscami egzystencji wielu organizmów roślinnych i zwierzęcych, powiązanych wieloma zależnościami. „Obserwator rzek” jest programem poznawczym, mającym na celu identyfikację fauny i flory naszych rzek oraz badanie zjawiska eutrofizacji, a więc łączy w sobie także elementy aktywnej ochrony środowiska. Program uzyskał wsparcie finansowe z budżetu Gminy Suchowola.
- określenie stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w Gminie Suchowola, wykorzystując do tego skalę porostową. Jest to o tyle ciekawa metoda, gdyż nie wymaga posiadania drogiego sprzętu pomiarowego, a jedynie znajomość charakterystycznych gatunków porostów dla konkretnej wartości poziomu dwutlenku węgla w powietrzu. Teren jaki został zbadany dotyczył obszaru wzdłuż trasy Suchowola - Sztabin. Wyniki tego rodzaju prac mogą posłużyć jako wskaźnik czystości powietrza i stać się zaczątkiem stworzenia mapy ekologicznej Gminy, na której będą zamieszczone obszary czyste, o największych walorach turystycznych i przyrodniczych.

Oprócz przedstawionych wyżej programów uczniowie gimnazjum biorą udział w corocznych akcjach sprzątania świata i święta ziemi. W kwietniu 2002 roku z okazji święta ziemi został ogłoszony konkurs plastyczny pod hasłem: „Co może zrobić człowiek, aby pomóc Ziemi?”, którego celem było wdrożenie i kulturowanie idei ekologicznych wśród młodzieży przez sztukę, wyzwalać inspiracji twórczych, uświadomienie uczniom potrzeby oszczędzania dóbr przyrody. Ostatnie „Sprzątanie świata” odbyło się natomiast pod hasłem: „Recykling – to się nam opłaca”.

Nie tylko gimnazjum, ale również każda z pięciu szkół podstawowych z Gminy Suchowola, tj. Szkoła Podstawowa w Suchowoli, Chodorówce Nowej, Wólce, Czerwonce i Jatwiezi Du-

żej aktywnie działa na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego, biorąc udział w akcjach „Sprzątania świata”, „Święta Ziemi”, a także w konkursie „Biebrzańskie Rady na Odpady” organizowanym przez „Pracownię Architektury Żywej” przy współudziale Stowarzyszenia Gmin Biebrzańskich (załącznik nr 12 – wyniki konkursu). Najbardziej efektywną i mającą największe osiągnięcia w dziedzinie ekologii jest Szkoła Podstawowa w Czerwoncu, która systematycznie prowadzi kronikę działalności ekologicznej. W roku szkolnym 1996/97 w ramach obchodów „Święta Ziemi” zorganizowano przedstawienie „Alarm dla naszej planety”, przedstawiający zagrożenia jakie wynikają z niewłaściwego wykorzystywania przez człowieka środowiska naturalnego. Ponadto uczniowie każdego roku biorą udział w akcji zbierania butelek „PET”, puszek aluminiowych i innych surowców wtórnych, organizowanej przez Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza”, gdzie szkoła w Czerwoncu w rywalizacji uczestniczących szkół, zajmuje czołowe miejsca (załącznik nr 13 – wyniki konkursów).

W roku 2000/2001 w ramach zajęć szkolnych realizowany był program ścieżki ekologicznej, natomiast w listopadzie 2001 roku w Warszawie w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej szkoła w Czerwoncu uhonorowana została nagrodą w wysokości 3.000 zł w konkursie – „Zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich” (załącznik nr 14 – lista nagrodzonych szkół).

Edukacja ekologiczna nie omija również przedszkolaków. W ramach zajęć przedszkolnych tłumaczy się najmłodszym dzieciom, w sposób możliwie najbardziej zrozumiały i przejrzysty kwestie związane z ochroną środowiska. Oczywiście wszystko odbywa się na wesoło poprzez gry i zabawy.

Podsumowując; edukacja ekologiczna w szkołach odbywa się na każdym szczeblu. Oprócz przedstawionych wyżej programów i akcji w szkołach realizowane są wystawy, przedstawienia, które nie tylko uczą, ale również bawią i relaksują. Bardzo ważne w edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży okazało się odpowiednie przygotowanie nauczycieli.

II. Edukacja nieformalna (pozaszkolna)

Władze samorządowe rozpowszechniają idee związane z ochroną środowiska i ekologią wśród mieszkańców całej gminy. W ubiegłym roku z inicjatywy Związku Komunalnego „Biebrza”, do którego należy również Gmina Suchowola odbyła się kampania informacyjna, w postaci spotkań z mieszkańcami propagująca ideę recyklingu odpadów opakowaniowych. Rozprowadzane były również ulotki prezentujące program pn. „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”.

W roku bieżącym z inicjatywy Związku „Kumiałka – Biebrza” powstaje Centrum Edukacji Ekologicznej w miejscowości Trzyrzeczki. W ramach porozumienia, Dyrekcja BPN przekazała w użytkowanie Związkowi część leśniczówki, leżącej na terenie parku, Związek natomiast zobowiązał się do przeprowadzenia niezbędnego remontu i adaptacji pomieszczeń. Centrum Edukacyjne prowadzić będzie przez cały rok szkolenia, spotkania, obozy, konferencje dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich oraz dorosłych. Zakłada się przeszkolenie ok. 500 osób rocznie w ramach spotkań jedno i kilku dniowych. Ich celem jest podniesienie świadomości związanej ze zrozumieniem potrzeb i problemów dotyczących ochrony przyrody wśród różnych grup społecznych, a także wzrost promocji waleń BPN wśród mieszkańców Polski i Europy.

Samorząd Gminy Suchowola nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ekoro-zwoju „Agro-Group”, polegającą na edukacji ekologicznej, promocji i upowszechnianiu postaw prośrodowiskowych, z uwzględnieniem związanych z tym współzależności. Wśród dzieci i młodzieży szkolnej rozpowszechniane są materiały dotyczące ochrony środowiska i ekologii.

Z doświadczeń w dziedzinie edukacji dorosłych wynika, że największy wpływ na kształtowanie świadomości ekologicznej wywierają media. Przekazują one wiedzę na temat funkcjonowania, znaczenia przyrody, ale również informują na bieżąco o problemach i działaniach na rzecz ochrony środowiska. Dlatego też Gmina Suchowola w ramach Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” nawiązała współpracę z mediami lokalnymi – Polskim Radiem Białystok, Gazetą Współczesną i Telewizją Białystok. Poszerzyło to znacznie krąg edukowanych, a także nastąpiło regularne przekazywanie informacji o konkretnych działaniach ekologicznych.

Załącznik nr 3

OCHRONA PRZYRODY I ZASOBÓW KULTUROWYCH

I. Działania ochronne i konserwatorskie

Doświadczenia Gminy Suchowola w zakresie działań ochronnych i konserwatorskich to głównie:

1. udział gminy w przygotowaniach Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego. Plan Ochrony BPN został opracowany w 2001 r. celem określenia głównych kierunków działań zmierzających do zachowania wysokich walorów przyrodniczych obszarów bagiennych, utrzymując jednocześnie optymalne warunki bytowania wielu gatunków fauny. W trakcie opracowywania ww. dokumentu w zespołach roboczych uczestniczyli samorządowcy Gminy Suchowola.

2. w ramach działalności Związku Komunalnego „Biebrza” udział gminy w przygotowaniu i wdrożeniu programu pn. „Porozumienie dla Przyrody”.

Gminy skupione w Związku Komunalnym „Biebrza”, w tym Suchowola, przystąpiły do wdrożenia programu pn. „Porozumienie dla Przyrody”. Jego cele dzielą się na:

a) długoterminowe:

- utrzymanie siedlisk bagiennych oraz otwartych ekosystemów w Kotlinie Biebrzańskiej,
- zintegrowanie rozwoju gospodarczego lokalnych społeczności z ochroną przyrody w obrębie BPN,
- uspołecznienie problemów ochrony przyrody, oraz

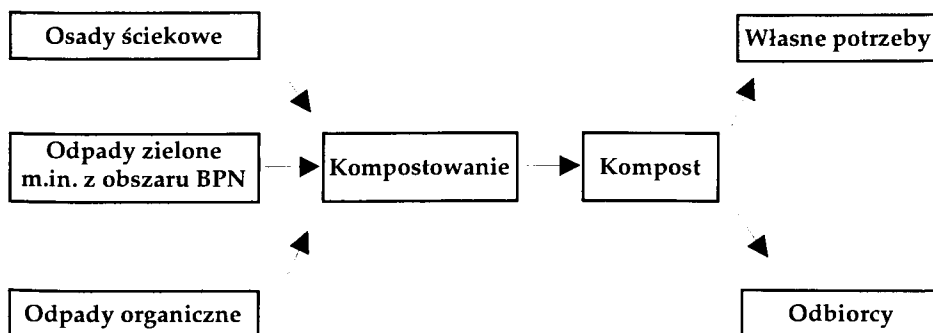
b) krótkoterminowe:

- odtworzenie otwartych ekosystemów bagiennych, jako miejsc bytowania ważnych gatunków ptaków oraz rzadkich zespołów roślinnych,
- stworzenie warunków do prowadzenia edukacji przyrodniczej oraz rozwoju turystyki,
- wypracowanie modelu partnerskiej współpracy pomiędzy BPN a społecznościami lokalnymi.

3. w ramach działalności Związku Komunalnego „Biebrza” udział gminy w przygotowaniu i wdrożeniu programu pn: „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”,

Biebrzański System Gospodarki Odpadami obejmuje przeprowadzanie koniecznych dla ochrony przyrody zabiegów wykaszania turzycowisk i zakrzewień na terenie Bagien Biebrzańskich. Pozyskana w ten sposób biomasa posłuży jako jeden z surowców do wytworzenia wysokiej jakości kompostu.

Poniższy schemat przedstawia zastosowanie masy roślinnej (odpadów zielonych) przy produkcji kompostu (wg opracowania Biebrzański System Gospodarki Odpadami).

II. Działania mające na celu poprawę stanu przyrody

Gmina Suchowola prowadzi szereg działań zmierzających do poprawy stanu przyrody. Mają one zarówno charakter bezpośredni, jak i pośredni.

1. Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwiększające obszary przeznaczone pod zalesianie.

Rada Miejska w Suchowoli podjęła uchwałę o zmianie przeznaczenia gruntów słabej jakości, a znajdujących się wokół terenów leśnych (granice polno-leśne) na obszary przeznaczone pod zalesienie. Przyczyni się to do zwiększenia lesistości na terenie gminy.

2. Akcja zalesiania gruntów słabej jakości.

Od lat w Gminie Suchowola konsekwentnie prowadzone jest zalesianie gleb słabej jakości, często nie nadających się do efektywnego wykorzystania dla potrzeb rolnictwa. Zarząd Miejski w Suchowoli zaopiniował pozytywnie szereg wniosków rolników, które dotyczyły zalesiania obszarów gruntów rolnych o małej przydatności rolniczej.

Dokonano ponadto zalesień nieużytków po zlikwidowanych „dzikich wysypiskach śmieci”, stanowiących własność gminy.

3. Szkolne akcje „sadzenia lasu”.

Tradycyjnie od wielu lat poszczególne szkoły podstawowe oraz gimnazjum uczestniczą w jednodniowych akcjach sadzenia lasu, organizowanych przez Nadleśnictwo Czarna Białostocka.

4. Wydawanie decyzji pozwolenia na wycinkę drzew i krzewów.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody władający nieruchomościami są zobowiązani do utrzymywania zadrzewień we właściwym stanie. Usunięcie drzew lub krzewów może nastąpić jedynie za zezwoleniem Burmistrza Suchowoli. Wydanie zezwolenia na wycinkę drzew poprzedza ogląd w terenie dla ustalenia zasadności wniosku oraz wykluczenia rozwiązań innego rodzaju.

Wycinka drzew w pasach drogowych jest uzgadniana z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Wydanie zezwolenia w większości przypadków jest uwarunkowane koniecznością dokonania nowych nasadzeń w celu zminimalizowania strat w środowisku.

5. Zabezpieczenie lasów oraz terenów chronionych przed pożarami.

W celu ochrony terenów przed pożarami oraz ograniczenia szkód, jakie one powodują, Gmina Suchowola od lat prowadzi akcję doposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych w samochody strażackie oraz niezbędny sprzęt p-poż. W ten sposób poprawia się sprawność i skuteczność jednostek osp, istniejących na terenie gminy. Przykładem użyteczności ochotniczych straży pożarnych jest akcja gaśnicza prowadzona we wrześniu 2002 roku na terenach BPN. Dzięki wysiłkowi strażaków pożar torfowisk został powstrzymany i ugaszony.

6. Działania na rzecz rozwoju eko i agroturystyki.

Gmina Suchowola prowadzi również działania w zakresie promocji eko i agroturystyki. W 2000 roku z inicjatywy Burmistrza Suchowoli i we współpracy z Ministrem Środowiska, Wojewodą Podlaskim i Polską Organizacją Turystyczną odbyły się Ogólnopolskie Tagi Ekoturystyczne. W programie targów znalazło się m.in. seminarium pt. „Turystyka ekologiczna podstawą zrównoważonego rozwoju gospodarczego w Polsce. Oprócz tego odbyła się impreza wystawieniczo-targowa, prezentacja produktu lokalnego oraz spływ na tratwach rzeką Biebrzą.

7. Walka z „dzikimi wysypiskami śmieci” zanieczyszczającymi gleby i wody podskórne.

Oprócz degradacji krajobrazu, której przyczyną jest zanieczyszczenie powierzchni ziemi, „dzikie wysypiska” mają katastrofalny i szkodliwy wpływ na stan gleby oraz jakość wód gruntowych. Konsekwentna likwidacja nielegalnych wysypisk prowadzona w ramach gospodarki odpadami Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” ogranicza powyższe zanieczyszczenia.

8. Prawo miejscowe związane z utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa na terenie Gminy Suchowola.

Zgodnie z uchwałą Nr XXX/163/97 Rady Miejskiej w Suchowoli z dnia 19 października 1997 roku właściciele posesji, zobowiązani są do zapewnienia porządku, ładu i czystości na terenach swoich nieruchomości. Według cytowanej uchwały obejścia należy wyposażyć w pojemniki lub inne urządzenia służące do gromadzenia odpadów komunalnych. Ponadto ścieki bytowe muszą być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku jej braku wskazuje się na konieczność budowy oczyszczalni przyzagrodowych.

III. Planowane obiekty ochrony konserwatorskiej przyrody

1. Utworzenie użytku ekologicznego „Bagna Bachmackie”,
2. Objęcie ochroną 7 wiekowych dębów, znajdujących się w okolicach wsi Kopciówka, jako Pomników Przyrody.

Załącznik Nr 4

O Ś W I A D C Z E N I E

o nie zaleganiu z uiszczaniem opłat za korzystanie ze środowiska

Oświadczam, że Gmina Suchowola nie zalega z uiszczaniem opłat za korzystanie ze środowiska. Potwierdzeniem braku zaległości jest zaświadczenie wydane przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Załącznik Nr 6

O Ś W I A D C Z E N I E

o nie zaleganiu z uiszczaniem kar za naruszenie wymogów ochrony środowiska

Oświadczam, że Gmina Suchowola nie zalega z uiszczaniem kar za naruszanie wymogów ochrony środowiska. Potwierdzeniem braku zaległości jest zaświadczenie wydane przez Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Załącznik Nr 7

O Ś W I A D C Z E N I E
o terminowym regulowaniu zobowiązań wobec
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Oświadczam, że Gmina Suchowola terminowo reguluje zobowiązania wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Załącznik Nr 8

O Ś W I A D C Z E N I E
o sposobie wykorzystania ewentualnej nagrody

Oświadczam, że ewentualna nagroda pieniężna przyznana Gminie Suchowola w konkursie „Nasza Gmina w Europie” zostanie rozdysponowana na realizację inwestycji związanych z ochroną środowiska, a mianowicie:

- na budowę linii wodociągowych wraz z przyłączami,*
- na modernizację kotłowni węglowych w budynkach komunalnych,*
- na termorenowację budynków komunalnych,*
- na budowę zbiornika retencyjnego „Suchowola”.*
- na zakup samochodu gaśniczego i sprzętu pożarniczego,*
- na budowę kanalizacji sanitarnej,*
- na budowę przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.*

Ankieta uzupełniająca dla gmin, które zakwalifikowały się do II etapu Konkursu NFOŚiGW „NASZA GMINA W EUROPIE”

Nr zgłoszenia 196

Gmina: Suchowola

Kategoria: Gmina Miejsko-Wiejska

I. OCHRONA WÓD

1. Systemy zaopatrzenia w wodę

Opis rozwiązań technicznych i technologicznych (maks. 2 strony), w tym m.in. informacje dotyczące:

- technologii uzdatniania wody (schemat technologiczny);
- zainstalowanych urządzeń energooszczędnych;
- systemu pompowania wody (jedno- czy dwustopniowy);
- zbiornika wody czystej;
- ujęć awaryjnych, zapasowych.

Na terenie Gminy Suchowola istnieje 5 ujęć stanowiących własność gminy, tj.: „Suchowola” – w mieście Suchowola, „Czerwonka” – w miejscowości Czerwonka, „Chodorówka Nowa” – w miejscowości Chodorówka Nowa, „Kopciówka” – w miejscowości Kopciówka, „Leśniki” – w miejscowości Leśniki, oraz 3 ujęcia należące do gmin ościennych, a mianowicie: „Jałówka” – w miejscowości Jałówka (Gmina Dąbrowa Białostocka), „Zwierzyniec Wielki” – w miejscowości Zwierzyniec Wielki (Gmina Dąbrowa Białostocka), „Mikicin” – w miejscowości Mikicin (Gmina Jaświły).

W każdym przypadku technologia uzdatniania wody jest podobna. W budynku murowanym hydroforni znajdują się hydrofory, odżelaziacze, sprężarka mechaniczna, chlorator i urządzenia pomiarowe. Do sprawdzenia prawidłowości pracy hydroforów, odżelaziaczy oraz sprężonego powietrza służą zainstalowane manometry. Zbiornik hydroforowy jest napełniony wodą do 2/3 pojemności, natomiast 1/3 pojemności powietrzem, uzupełnianym za pomocą sprężarki powietrznej. Jest on wyposażony w wyłącznik ciśnieniowy oraz sprężynowy zawór bezpieczeństwa. Sterowanie pompą główną odbywa się automatycznie, w zależności od ciśnienia w zbiornikach hydroforowych. Zbiorniki są wykonane z blach stalowych z dnami wypukłymi głęboko tłocznymi. Wnętrze zbiorników pokryte jest natryskową warstwą technicznie czystego aluminium, zabezpieczając w sposób zupełny przed korozją i przeniknięciem związków żelaza do wody. Zewnętrzna powierzchnia zabezpieczona jest przed korozją przez dwukrotne malowanie. Zbiorniki wyposażone są również w szkła wodowskazowe, zawór przelotowy, zawór bezpieczeństwa, zawór spustowy, zawór czerpalny, zawór trójdrogowy, manometr, korki, złączki i kolanka.

Stacja wodna pracuje natomiast w układzie jednostopniowym pompowania wody. Woda pobierana jest pompami głębinowymi zatopionymi w studniach wier-

conych i kierowana do odzależniaczy, w których znajdują się 4 filtry o średnicy 1400 mm wraz z mieszaczami wodno-powietrznymi. Właściwe uzdatnienie uzyskuje się filtrując napowietrzoną wodę przez filtr żwirowy z szybkością 10-15 mł/godz. Następnie woda trafia do hydroforów, skąd pod ciśnieniem kierowana jest do wodomierza głównego, znajdującego się na wyjściu z hydroforni.

Schemat technologiczny stanowi załącznik nr 1 do ankiety.

Ujęcia wody „Suchowola” i „Kopciówka” wyposażone są w pompy energooszczędne typu GC-80 o mocy 11-15 KW. W wyniku ich zamontowania zużycie prądu spadło o ok. 25%. Stare pompy o podobnej mocy zużywały 0,40 – 0,45 KWh na 1 m³ wody, natomiast nowe 0,30 – 0,32 KWh.

Ujęciem zapasowym w sieci wodociągowej Gminy Suchowola jest ujęcie w miejscowości Czerwonka.

2. Systemy oczyszczania ścieków

Opis rozwiązań technicznych i technologicznych (maks. 2 strony), w tym m.in. informacje dotyczące:

- technologii oczyszczania ścieków (schemat technologiczny);
- oddziaływania na środowisko:
 - zautomatyzowania procesu i innych działań wpływające na usprawnienie eksploatacji oczyszczalni i zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych;
 - sposobu przeróbki i zagospodarowania osadów ściekowych, badania osadów ściekowych.

I. Biologiczno – mechaniczna miejska oczyszczalnia ścieków w Suchowoli

Do oczyszczalni ścieków w Suchowoli trafiają ścieki socjalno-bytowe ujęte w system kanalizacji oraz dowożone do punktu zlewnego, taborem asenizacyjnym z terenów nieskanalizowanych.

Ścieki dowożone przed poddaniem ich procesowi oczyszczania są odpowiednio przygotowywane poprzez:

- usunięcie grubszych zanieczyszczeń na kracie,
- eliminację piasku w separatorach pionowych,
- wyrównywanie składu nieczystości w zbiorniku retencyjnym wraz z porcjowaniem odpływu.

Ścieki dopływające systemem kanalizacji sanitarnej oraz ścieki dowożone dopływają do przepompowni, skąd podawane są do reaktora wielofunkcyjnego, który składa się z dwóch koncentrycznych części: cylindrycznej komory ciśnieniowej w postaci zbiornika przykrytego szczelnym stropem oraz komory bezciśnieniowej o kształcie pierścienia, w którego środku umieszczona jest komora ciśnieniowa.

Biologiczne oczyszczanie odbywa się w reaktorze osadu czynnego o działaniu semiperiodycznym. Sposób ten polega na ciągłym napełnianiu reaktora i cyklicznych fazach reakcji i dekantacji.

Ścieki wpływają do komory ciśnieniowej, gdzie ładunek BZT5 absorbowany jest przez biomasę osadu czynnego. Komora ciśnieniowa pełni również rolę selektora podwyższającego efektywność oczyszczania, dzięki zahamowaniu wzrostu

skupisk organizmów nitkowatych, co poprawia właściwości sedymentacyjne osadu czynnego. Częściowo oczyszczone ścieki dopływają do komory bezciśnieniowej przez otwory usytuowane przy dnie cylindrycznej ściany odgradzającej obie komory. W czasie cyklu napowietrzania absorbowany ładunek BZT₅ oraz amoniak są utleniane przez biomasę osadu czynnego. W czasie cyklu sedymentacji pozostały ładunek BZT₅ oraz powstałe z utleniania amoniaku azotany, są dalej redukowane dzięki procesowi denitryfikacji. Kiedy kończy się cykl sedymentacji, ponad warstwą zagęszczanego osadu czynnego znajdują się klarowne ścieki oczyszczone usuwane z reaktora podczas cyklu spustu. Zasada działania reaktora wymaga, aby w reaktorze następowały cykliczne, jedna po drugiej trzy następujące fazy:

- a) faza napowietrzania, podczas której ładunek BZT₅ ulega utlenianiu i nityfikacji,
- b) faza sedymentacji, podczas której ładunek BZT₅ ulega dalszemu utlenianiu i następuje redukcja azotanów w procesie denitryfikacji,
- c) faza dekantacji, podczas której odbywa się klarowanie ścieków w drodze sedymentacji w ruchomym strumieniu cieczy, symultaniczna redukcja azotanów oraz automatyczna dekantacja klarownych ścieków.

Koniec fazy dekantacji jest jednocześnie początkiem kolejnego cyklu oczyszczania rozpoczynającego się fazą napowietrzania. Czasy trwania poszczególnych faz mogą być zmieniane przez obsługę w celu optymalizacji efektu oczyszczania oraz minimalizacji poboru energii elektrycznej.

Zawartość związków fosforu może być zredukowana metodą reagentową jako strącenie symultaniczne. W przypadku właściwego doboru warunków tlenowych, anoxygenicznych i beztlenowych, w czasie cykli działania reaktora uzyskuje się również wysoki efekt biologiczny defostacji przekraczający 90%. Czynnikiem wywołującym opróżnienie reaktora jest powietrze wtłaczane do komory ciśnieniowej wypierające wymaganą objętość zdekantowanych ścieków do koryt odpływowych. Obie komory wyposażone są w układ napowietrzania sprężonym powietrzem wtłaczanym przy pomocy dyfuzorów. Osad nadmierny usuwany jest przy pomocy podnośników powietrznych do zbiornika osadu w czasie fazy dekantacji. Osad dalej podawany jest na urządzenia do mechanicznego odwadniania typu Drimad z 12 stanowiskami workowania.

Schemat technologiczny oczyszczania ścieków w Suchowoli został przedstawiony w załączniku nr 2.

Bezpieczne wykorzystanie osadów ściekowych wymaga spełnienia określonych warunków dotyczących osadów i terenów, na których mają być stosowane. W procesie oczyszczania ścieków powstające osady w latach 1999-2000 były wykorzystywane do rekultywacji składowiska odpadów stałych w Suchowoli, po wcześniejszym uzgodnieniu z Burmistrzem Suchowoli. Osady wytworzone w latach 2001-2002, po przeprowadzonych analizach składu, zostały dopuszczone do rolniczego wykorzystania, gdyż posiadały wysoką wartość nawozową, odpowiedni skład chemiczny oraz jakość sanitarną.

W procesie oczyszczania ścieków powstają skratki i piasek, które do czasu wywozu, składowane są w workach na płycie betonowej, a następnie wywożone na gminne składowisko odpadów w Suchowoli.

W ramach wymiany urządzeń na oczyszczalni ścieków w Suchowoli zamontowano lampy energooszczędne z czujnikami ruchu, a także w celu usprawnienia pracy oczyszczalni zainstalowano nowoczesne pompy na pompowni ścieków przy ul. Polnej.

II. Przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków

Technologia oczyszczania ścieków w tzw. przydomowych oczyszczalniach oparta jest na biologiczno - mechanicznej redukcji zanieczyszczeń.

3. Obiekty małej retencji

Opis rozwiązań technicznych, funkcji obiektów oraz ewentualne informacje o zlokalizowaniu obiektu w regionalnym (wojewódzkim) programie małej retencji (maks. 1 strona).

W roku 1996 wykonano koncepcję budowy i odbudowy obiektów małej retencji w Gminie Suchowola, która jest częścią składową „Programu małej retencji w zlewni rzeki Narwi i Biebrzy na obszarze województwa białostockiego oraz Niemna w granicach Państwa”.

Ustalono, że w kolejności zostaną wykonane następujące obiekty:

- jaz „Karpowicze” na rzece Brzozówka wraz z budowlami towarzyszącymi,
- zbiornik retencyjny „Suchowola” na rzece Brzozówka,
- zbiornik retencyjny „Kolonie Bachmackie”.

Na terenie gminy do dnia dzisiejszego wykonano następujące obiekty tzw. małej retencji:

- a) jaz w Karpowiczach na rzece Brzozówce,
- b) budowle towarzyszące jazowi w Karpowiczach (zastawki, kanały, przepusty).
Ponadto istnieją budowle retencyjne stanowiące własność prywatną, m.in.
 - staw we wsi Karpowicze (wł. Pan Tadeusz Szklarzewski),
 - zbiornik we wsi Okopy na rzece Zgierszczyzna (wł. Pan Tadeusz Grabowski),
 - staw na rzece Olszanka w Suchowoli (wł. Pan Piotr Krutul).

W 2000 roku powstał pierwszy obiekt, tj. jaz „Karpowicze”. Przedmiotowy teren, to w 100% użytki zielone zmeliorowane w latach 1983-1988, które wymagały nawodnienia z uwagi na niedobory wody w okresach wegetacyjnych. Niedobór wody w znaczący sposób wpływał na obniżenie plonów i wydajności z 1 ha. Brak budowli piętrzącej na rzece Brzozówka uniemożliwiał prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na zmeliorowanym terenie, który częściowo był uzbrojony w budowle piętrzące na Kanale Wogzalskim. W związku z zaistniałą sytuacją w opracowanym programie małej retencji dla byłego województwa białostockiego ujęto Jaz „Karpowicze”.

Zmodernizowanie systemu i uregulowanie stosunków powietrzno-wodnych w glebie pozwoliło na osiągnięcie dobrych plonów, a jednocześnie korzystnie wpłynęło na podniesienie walorów krajobrazowych, zapobiegając jednocześnie możliwości przesuszania użytków zielonych w okresach bezdeszczowych. Jaz jest budowlą, która piętrzy wodę tylko w okresie nawodnień. Jest to jaz koźłowy o świetle 3 x 2,5 m, wysokości piętrzenia 1,25 m, bezkolizyjnie przepuszczający wodę brzegową 14 m³/s. Wody wielkie płyną całą szerokością doliny.

Płytę denną jazu, przyczółki i skrzydła wykonano z betonu hydrotechnicznego B20 zbrojonego stalą A1 i A0. Światło jazu dzielą dwa stalowe koźły zabetonowane w konstrukcji jazu. Zamknięcie budowli to drewniane bale zakładane z kładki roboczej. Kładka roboczej jest oparta na koźłach, przyczółkach i blokach betonowych skrajnych o szer. 1,0 m. Dla zabezpieczenia przed filtracją wykonano umocowanie skarp i dno z płyt betonowych gr. 20 cm na geowłókninie i podsypce z piasku. Powyżej tego ubezpieczenia wykonano narzut kamienny płótkach na geowłókninie. Całość umocnienia zakończono palisadą z kołków. Przy realizacji Jazu „Kar-

powicze" wykonano niezbędne budowle dla jego funkcjonowania w postaci przepustu z piętrzeniem typ PP3/100 – szt. 2, przepustu P-4/100 – szt. 2, drogę dojazdową długości 120 mb oraz zmodernizowano Kanał Wogzalski na długości 970 mb.

W drugim i trzecim etapie wykonano i zmodernizowano budowle towarzyszące na Kanale Wogzalskim i Kanale Carskim, w wyniku czego osiągnięto nawodnienie 250 ha użytków zielonych. Wybudowany Jaz „Karpowicze” przyczynił się do przyrostu retencji korytowej w wysokości 1000 mł.

4. Działania na rzecz ograniczania zanieczyszczeń obszarowych powodujących zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in.

— opis działań edukacyjnych – szkolenia rolników w zakresie prawidłowego stosowania nawozów, środków ochrony roślin i opakowaniach po nich;

Szkolenia rolnikom z terenu Gminy Suchowola w zakresie ochrony środowiska przygotowywane i przeprowadzane są przez pracowników Zespołu Doradztwa Rolniczego w Sokółce.

Szczególna odpowiedzialność za ochronę środowiska w gminie przypada na rolnictwo, dlatego najważniejszą tematyką szkoleń obok technologiczno-ekonomicznych są tematy związane z wdrażaniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. W roku 2003 we wszystkich miejscowościach Gminy Suchowola przeprowadzony został cykl szkoleń związanych z integracją podlaskiego rolnictwa z Unią Europejską.

Szczegółowa tematyka szkoleń przeprowadzonych w Gminie Suchowola:

- *Ochrona środowiska przed zagrożeniami powodowanymi przez rolnictwo,*
- *Racjonalne zagospodarowanie odchodów w gospodarstwie rolnym. Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej,*
- *Przepisy BHP w rolnictwie, Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej,*
- *Prawidłowa ochrona roślin uprawnych,*
- *Stosowanie środków ochrony roślin i przestrzeganie przepisów Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej,*
- *Seminarium wyjazdowe Zwiedzanie gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych na terenie powiatu sokólskiego,*
- *Ochrona środowiska przed zagrożeniami powodowanymi przez rolnictwo, segregacja odpadów,*
- *BHP w rolnictwie oraz Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej – prawidłowe zagospodarowanie nawozów organicznych w gospodarstwie,*
- *Poprawa stanu sanitarno-higienicznego zagród wiejskich.*

Szczegółowa informacja z działalności szkoleniowej na terenie Gminy Suchowola w latach 2001-2003 dotyczących ochrony środowiska prowadzona przez pracowników Zespołu Doradztwa Rolniczego w Sokółce stanowi załącznik nr 3.

— kontrola sposobów postępowania ze ściekami sanitarnymi na obszarach nie objętych zbiorczym systemem kanalizacyjnym oraz indywidualnymi systemami oczyszczania ścieków (np. kontrola częstotliwości wywożenia ścieków z szamb);

Szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Suchowola określa uchwała Rady Miejskiej w Suchowoli XXX/163/97 z dnia 19 października 1997 roku.

Do systemu kanalizacji zbiorczej oczyszczalni ścieków podłączonych jest 1670 mieszkańców Suchowoli. Mieszkańcy pozostałych miejscowości posiadający szczelne szamba mają możliwość dowożenia nieczystości płynnych z szamb beczkowozami do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni ścieków w Suchowoli.

Ww. wymieniona uchwała wprowadza obowiązek posiadania dokumentów potwierdzających właściwe usuwanie odpadów komunalnych oraz ścieków sanitarnych przez podmioty uprawnione w postaci rachunków, faktur lub dowodów wpłaty, w przypadku wywozu własnym środkiem – dowodu uiszczenia opłaty za przyjęcie odpadów lub nieczystości płynnych oraz przedstawienie ich podczas kontroli uprawnionemu pracownikowi Urzędu Miejskiego w Suchowoli.

— systemy odprowadzania i oczyszczania spływów z ulic i placów – kanalizacja deszczowa (głównie na terenach miast);

Miasteczko Suchowola jest małolicebne (ok. 2.500 mieszkańców) i niewielkie obszarowo, w związku z tym kanalizacja deszczowa nie jest konieczna (woda deszczowa odprowadzana jest grawitacyjnie).

— walka z „dziki wysypiska śmieci”;

Działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń obszarowych to również wieloletnie doświadczenia w walce z tzw. „dzikimi wysypiskami śmieci”.

Przed rokiem 1997 tj. rozpoczęciem działalności Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” znaczna część wytwarzanych śmieci trafiała do lasów na nieużytki lub do przydrożnych rowów. Kompleksowe skoordynowane działania Związku na terenie gmin Janów, Korycin, Suchowola, polegające na:

- a) wprowadzeniu kontenerów KP-7 i pojemników 120-litrowych,*
- b) likwidacji istniejących i nowopowstałych nielegalnych wysypisk oraz*
- c) edukacji ekologicznej mieszkańców, przyniosło efekt w postaci oczyszczenia otoczenia z odpadów stałych i zapoczątkowało właściwą gospodarkę „śmieciową”. W poprzednich latach zlikwidowano na terenie gminy ponad 18 nielegalnych wysypisk.*

Oprócz działań związku w lokalizacji i likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” ogromną rolę odegrały dzieci oraz młodzież szkolna. Zajęcia z ekologii uświadomiły im jak wielki problem wiąże się z zanieczyszczeniem powierzchni ziemi.

Dbając o własne otoczenie wskazywały one swoim wychowawcom miejsca niewłaściwego składowania odpadów. Następnie wraz z całą klasą udawały się na „wyprawę”, aby zebrać śmieci do ustawionego w tym celu kontenera. Również w trakcie prowadzonych od wielu lat w szkołach akcji pn. „Sprzątanie Świata” ogromna ilość małych, nielegalnych wysypisk została zlikwidowana.

5. Kompleksowość rozwiązań, programowa ochrona wód

Opis dokumentów programowych (Programy i koncepcje gospodarki wodno-ściekowej dotyczące obszaru całej gminy lub fragmentu) i stopnia ich realizacji.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Suchowola został opracowany przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska w roku 2002.

Jeden z rozdziałów dotyczy gospodarki wodno-ściekowej.

Perspektywiczny program gospodarki wodno-ściekowej miasta i gminy Suchowola stanowi podstawę racjonalnej polityki i działalności rozwojowej gminy w zakresie polepszenia warunków sanitarno-bytowych ludności oraz ochrony środowiska.

Wdrożenie programu umożliwi stworzenie i funkcjonowanie zintegrowanego zespołu instalacji i urządzeń do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, spełniającego wymagania określone w nowych przepisach o ochronie środowiska.

Scenariusz realizacji programu do 2005 r.

Okres do roku 2005 przewidziano jako fazę wdrożeniową zintegrowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Suchowola.

Z uwagi na ciągle zapotrzebowanie poprawy życia ludności optymalnym jest zastosowanie prostych i tanich w eksploatacji, rozwiązań technicznych i technologicznych.

1. Wdrażanie kompleksowego programu edukacyjno-informacyjnego z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy.
2. Objęcie obsługą w zakresie dostarczania wody poprzez sieć wodociągową mieszkańców gminy.
3. Rozpoczęcie budowy nowych przyłączy wodociągowych.
4. Rozpoczęcie modernizacji oczyszczalni ścieków i przyłączenie mieszkańców okolicznych wsi do kanalizacji sanitarnej.
5. Rozpoczęcie budowy nowej sieci kanalizacyjnej.
6. Objęcie mieszkańców gminy obsługą w zakresie odprowadzania ścieków (poza Suchowolą).

Proponowane kierunki działań 2006-2010 r.

1. Kontynuować na osiągniętym przed rokiem 2005 poziomie obsługę w zakresie dostarczania wody poprzez sieć wodociągową.
2. Zwiększyć ewentualną ilość stacji wodociągowych i oczyszczalni ścieków.
3. Kontynuować na osiągniętym przed rokiem 2005 poziomie obsługę w zakresie odprowadzania ścieków.

Scenariusz realizacji programu 2006-2010 r.

Okres 2006 – 2010 r. przewidziany jest jako faza rozwojowa wdrożonego przed rokiem 2005 zintegrowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Suchowola.

Stan aktualny realizacji założeń wynikających z programu

1. Wdrażanie kompleksowego programu edukacyjno-informacyjnego z zakresu gospodarki wodno-ściekowej – w celu utrwalenia nowych wzorców z racjonalnym wykorzystywaniem wody oraz poszerzenia wiedzy i świadomości społeczeństwa gminy przeprowadzana jest kampania informacyjna (m.in.: plakaty promujące racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi we wszystkich wsiach sołectkich, spotkania z młodzieżą w szkołach, na zajęciach szkolnych, spotkania z mieszkańcami wsi – na zebraniach, itp.).

2. Objęcie obsługą w zakresie dostarczania wody poprzez sieć wodociągową mieszkańców gminy oraz budowa nowych przyłączy wodociągowych – Sumaryczna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Suchowola wynosi: 167 500 mb, stopień zwodociągowania gminy wynosi 0,964, czyli ponad 96 %.

Stan techniczny sieci wodociągowej określony jest jako bardzo dobry, ponieważ większość istniejących odcinków linii wybudowano w ostatnich latach. Każdego roku przybywają nowe linie wodociągowe.

3. Budowa nowej sieci kanalizacyjnej – sumaryczna długość linii głównej wynosi 17000 mb, natomiast przyłączy kanalizacyjnych 6750 mb. Stopień skanalizowania Suchowoli wynosi 0,71, czyli 71%, do systemu kanalizacji zbiorczej oczyszczalni ścieków podłączonych jest 1670 mieszkańców Suchowoli. W 2004 roku planowana jest rozbudowa kanalizacji na ul. Augustowskiej.

Ze względu na rezerwową przepustowość mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Suchowoli, która w chwili obecnej wynosi ok. 50%, planowana jest budowa kolektora sanitarnego z przykanalikami domowymi w 14 miejscowościach w Gminie Suchowola: Chodorówka Stara, Chodorówka Nowa, Poświętne, Krzywa, Jatwież Duża, Jatwież Mała, Karpowicze, Czerwonka, Chlewisk Górny, Chlewisk Dolny, Brukowo, Okopy, Grymiaczki, Głęboczyna o łącznej długości 25 km. Zamiast ponosić koszty na budowę kolejnej oczyszczalni, finansowo uzasadnione jest ułożenie kolektora sanitarnego łączącego wsie położone najbliżej Suchowoli z istniejącą oczyszczalnią.

Realizacja inwestycji umożliwi mieszkańcom odprowadzanie ścieków z gospodarstw domowych, likwidację starych, nieszczelnych szamb i co za tym idzie poprawę stanu środowiska.

Gmina na powyższy cel chce pozyskać środki z Funduszy Strukturalnych U. E.

4. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchowoli – przeprowadzona zostanie modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchowoli. Wykonana już została koncepcja i zlecono opracowanie dokumentacji technologicznej. Realizacja przewidziana została na rok 2004 przy dofinansowaniu z funduszu SAPARD.

5. Objęcie obsługi mieszkańców gminy w zakresie odprowadzania ścieków – na terenie Gminy Suchowola planowana jest budowa nowych przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

Rozwój rolnictwa i poprawa jakości życia mieszkańców wsi, przy równoczesnej ochronie środowiska wymaga stworzenia właściwej infrastruktury technicznej, zwłaszcza kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz sieci wodociągowej. Rozwój tego rodzaju infrastruktury na obszarach wiejskich ma szczególne znaczenie w świetle integracji z Unią Europejską i możliwości uzyskania wsparcia finansowego.

Opis systemowych rozwiązań przydomowych oczyszczalni ścieków (maks. 1 strona)

Opis procesu technologicznego przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na przykładzie przydomowej oczyszczalni ścieków w bazie przekaźnikowej PTC „Centertel” we wsi Kopciówka.

Oczyszczalnia składa się z trzy lub dwu komorowego osadnika gnilnego oraz układu drenów (systemu drenażu rozsączającego). Wstępne oczyszczanie ścieków prowadzone jest w trój lub dwu komorowym osadniku gnilnym. W osadniku następuje sedymentacja zawiesziny łatwo opadającej, części stałych jak piasek, papier, szmaty, itp. oraz wydzielanie tłuszczów, których wyłapywanie jest możliwe dzięki zastosowaniu odpływu pomiędzy poszczególnymi komorami osadnika poniżej zwierciadła ścieków). Osad wydzielony w osadniku gnilnym ulega zagęszczeniu i częściowej mineralizacji w wyniku zachodzących na dnie komory procesów beztlenowych (fermentacja). Przeciętny sumaryczny stopień redukcji zanieczyszczeń w osadniku wynosi ok.: BZT5 ok. 30%, zawiesina ogólna ok. 70%, azot ogólny ok. 5-10%, fosfor ogólny 5-10%.

Wstępnie oczyszczone ścieki poddawane są dalszemu biologicznemu oczyszczaniu w gruncie. W celu wprowadzenia ścieków do środowiska glebowego wykorzystuje się drenaż rozsączający. Jego zadaniem jest równomierne rozprowadzenie w gruncie niewielkich ilości ścieków mechanicznie oczyszczonych. Ścieki infiltrując przez porowaty grunt są oczyszczone w wyniku zachodzących procesów fizycznych, biologicznych, i chemicznych. Absorpcja zanieczyszczeń na powierzchni cząstek gruntu powoduje intensywny rozwój mikroorganizmów tworzących błonę biologiczną. Mikroorganizmy te powodują rozkład zanieczyszczeń organicznych na stałe i gazowe produkty nieorganiczne oraz masę komórkową, jednocześnie w gruncie zachodzą chemiczne reakcje strącania zanieczyszczeń nieorganicznych, które w zależności od panujących warunków (stężenia tlenu w gruncie, odczynu pH) mogą być gromadzone lub wymywane. Ponieważ największą funkcję w procesie rozkładu zanieczyszczeń organicznych wprowadzanych ze ścieków do gleby pełnią drobnoustroje, rozkład ten musi odbywać się w warunkach tlenowych, ważne jest zatem, aby warstwa gruntu biorąca udział w procesie oczyszczania nie była zalana wodą gruntową, ani nie była podtapiana przez ścieki wprowadzane z drenażem. Z tego też powodu przed drenażem znajduje się odpowiednio gruba warstwa dobrze przepuszczającego gruntu lub drobnego kamienia polnego przy niewielkim spadku terenu. Ponieważ gleba działa jak filtr, w końcowym efekcie w gruncie odbierającym ścieki tworzy się wokół jego cząstek warstwa biochemiczna, zwana biomatą, która funkcjonuje jak filtr mechaniczny i biologiczny. W dłuższym okresie eksploatacji drenażu rozsączającego następuje wzrost grubości biomaty, co może zmniejszyć przepływ ścieków, a nawet ograniczyć możliwość ich odprowadzenia do gruntu. Z tego też względu w układzie oczyszczania zastosowano periodyczny system doprowadzania do systemu drenów podczyszczonych ścieków za pomocą dawkownika syfonowego. Dawkownik został wbudowany w studzienkę rozdzielającą ścieki na poszczególne dreny. Długość drenażu rozsączającego uzależniona jest od przepustowości oczyszczalni. Wbudowane rury do drenażu to perforowane rury PCV 100 i rury drenarskie 110.

6. Koszty inwestycyjne i eksploatacyjne

Koszty inwestycyjne dotyczące poszczególnych obiektów gospodarki wodno-ściekowej.

Realizacja zadań związanych z gospodarką wodno-ściekową angażowała w latach 1992-2003 znaczną część inwestycyjnych środków budżetowych Gminy Suchowola. Wartość ogólna wykonanych, w tym okresie przedsięwzięć sięga 6.028.600,00 zł.

Oprócz środków własnych i udziału finansowego mieszkańców, realizacja zadań była możliwa dzięki dotacjom i pożyczkom z:

- N.F.O.Ś.iG.W. w Warszawie,
- W.F.O.ŚiG.W w Białymstoku,
- A.R.iM.R.,
- Budżetu Państwa,
- F.W.Z.W.wW. w Warszawie,
- Fundacji „Eko-Fundusz”,
- Funduszu Przedakcesyjnego SAPARD.

Koszty eksploatacyjne (średnie dla gminy z uwzględnieniem wszystkich systemów zbiorczego zaopatrzenia w wodę lub zbiorczych systemów kanalizacyjnych):

- całkowite roczne: **roczne koszty eksploatacyjne systemów wodno-kanalizacyjnych wynoszą 385.618 zł,**
- dotyczące zaopatrzenia w wodę – w przeliczeniu na 1 m³ (zł/m³) uzdatnionej wody: **koszty zaopatrzenia w wodę w przeliczeniu na 1 m³ wynoszą 1,25 zł;**
- dotyczące oczyszczania ścieków – w przeliczeniu na 1 m³ (zł/m³) oczyszczonych ścieków: **koszty oczyszczania 1 m³ ścieków wynosi 1,60 zł.**

Struktura opłat ponoszonych przez mieszkańców oraz źródeł pokrycia kosztów eksploatacji (w tym z budżetu gminy)

1. *Opłaty ponoszone przez mieszkańców za korzystanie z wody:*
 - *stacje wodociągowe stanowiące własność Gminy Suchowola eksploatowane są przez spółkę: P.P.U. „MaKS” – w tym przypadku opłata ponoszona przez użytkowników za 1 m³ wynosi 1,65 zł.*
 - *stacje wodociągowe należące do gmin sąsiadujących, które zaopatrują również miejscowości naszej gminy obsługiwane są przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku – w tym przypadku opłata ponoszona przez mieszkańców naszej gminy za 1 m³ wynosi 1,52 zł.*
2. *Opłaty ponoszone przez mieszkańców za oczyszczanie ścieków:*
 - *cena odbioru 1m³ oczyszczania ścieków wynosi 1,65 zł.*
Koszty eksploatacyjne pokrywane są przez firmę „MaKS”, zajmującą się obsługą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Gmina Suchowola nie dotuje gospodarki wodno-ściekowej.

II. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

1. Dokładny opis systemu odbioru odpadów zmieszanych od ludności (maks. 2 strony)

1.1. *System odbioru odpadów zmieszanych w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”.*

Odpady nie podlegające selektywnej zbiórce i dalszej przeróbce są zagospodarowywane z zachowaniem wszelkich wymogów ochrony środowiska. Do tych odpadów należą przede wszystkim odpady zmieszane oraz balast powstały na etapie doczyszczania frakcji surowców wtórnych.

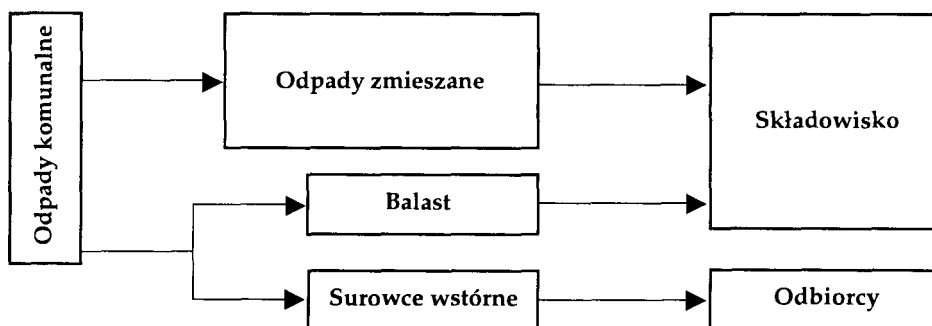
Odpady zmieszane trafiają na składowisko dwiema drogami:

- 1) *przywożone są w jednej z komór kontenerów KP-7 o pojemności 7 m³ ustawionych w poszczególnych posesjach, które po wypełnieniu transportowane są specjalistycznym samochodem „Star” z naczepą hakową na międzygminne wysypisko odpadów w Janowie.*
- 2) *są odbierane bezpośrednio z posesji z pojemników MGB 120-litrowych samochodem specjalistycznym marki Deawoo-Lublin 0554, na podwoziu którego znajduje się zamontowany kontener SK-2 z urządzeniem dźwigowym i prasą zgniatającą do opróżniania pojemników MGB-120.*

Związek „Kumiałka – Biebrza”, do którego należy również Gmina Suchowola jest w posiadaniu 1200 szt. pojemników MGB-120, na kołach z tworzywa sztucznego. Pojemniki są w dyspozycji osób fizycznych i podmiotów gospodarczych na zasadzie umowy dzierżawy.

Umowa przewiduje dwukrotny odbiór odpadów w ciągu miesiąca. Na uwagę zasługuje fakt, że system odbioru odpadów zmieszanych bezpośrednio z posesji cieszy się coraz większą popularnością wśród mieszkańców i dociera nawet do najdalej położonych posesji kolonijnych.

Poniższy schemat przedstawia sposób zagospodarowania odpadów zmieszanych:

1.2. Działanie w ramach Związku Komunalnego „Biebrza”.

W roku bieżącym Związek Komunalny „Biebrza” rozpocznie inwestycje przewidziane w programie pn. „Wdrożenie systemu łączącego ochronę bioróżnorodności z gospodarką komunalną, odpadami i energią odnawialną”. Da to początek realizacji tzw. „Biebrzańskiego Systemu Gospodarki Odpadami”.

2. Dokładny opis systemu selektywnej zbiórki odpadów, dostępności dla mieszkańców oraz wykorzystania wysegregowanych odpadów (maks. 2 strony)

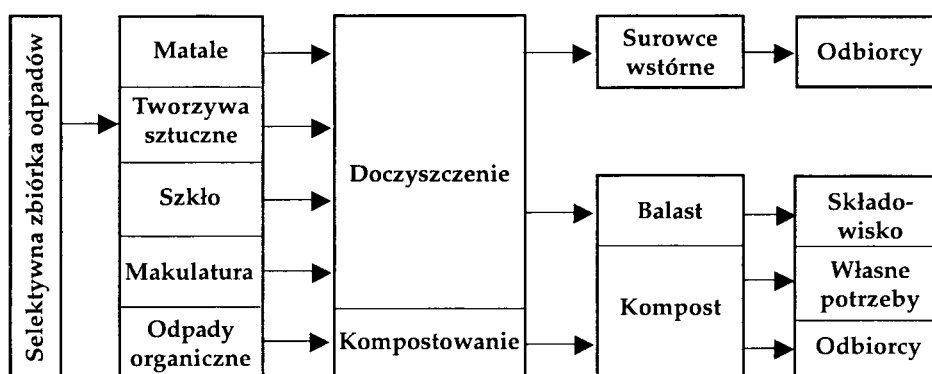
2.1. Selektywna zbiórka odpadów w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”.

Selektywna zbiórka odpadów realizowana od lat w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza” dotyczy głównie puszek aluminiowych, butelek PET, szkła oraz makulatury. Oparta jest przede wszystkim o oznakowane pojemniki – kontenery KP-7 czterokomorowe zakryte (wstępna segregacja), ustawione na terenie Gminy Suchowola, w tzw. Wiejskich Punktach Gromadzenia Odpadów. Odpady przewożone są na międzygminne składowisko odpadów w Janowie, gdzie dokonuje się ich wtórna segregacja. Tam wysegregowane surowce wtórne, po ostatecznym doczyszczeniu, trafiają do odpowiednich boksów przed przeznaczaniem do dalszej przeróbki. Stosowanie tej metody zapewnia znaczny odzysk surowców wtórnych. Zauważalny jest także efekt ekonomiczny ze sprzedaży. Metoda ta angażuje mieszkańców i tym samym sprzyja wzrostowi świadomości oraz zachowań ekologicznych w społeczeństwie. Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wymagało przede wszystkim:

- nasycenie terenu odpowiednią ilością pojemników do selektywnej zbiórki,
- odpowiedniej lokalizacji ustawienia pojemników,
- docierania do wszystkich mieszkańców z informacją o systemie segregacji i uświadomienie celu prowadzonej segregacji,
- nadania całokształtowi działań związanych z systemem segregacji odpadów odpowiedniej oprawy, poprzez stosowanie symboliki nawiązującej do czystości środowiska, dbałość o estetykę pojemników i miejsc, w których są ustawione, terminowe opróżnianie, itp.

Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” w celu uświadomienia społeczeństwu potrzeby wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów organizuje również konkursy w zakresie zbiórki surowców wtórnych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Odzyskane w ten sposób surowce odbierane są przez firmy zajmujące się ich ponownym przetwarzaniem (tzw. firmy recyklerskie).

System selektywnej zbiórki odpadów przedstawia poniższy schemat:

2.2. Działania w ramach Związku Komunalnego „Biebrza”.

Związek zakupił wolnostojące pojemniki do zbiórki: makulatury, butelek PET oraz szkła białego i kolorowego, które zostały ustawione przy szkołach i innych obiektach użyteczności publicznej.

Związek Komunalny „Biebrza” organizuje także konkursy zbiórki surowców wtórnych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Ich celem jest promowanie selektywnej zbiórki odpadów (szkło, opakowania, butelki plastikowe typu PET, puszki aluminiowe) oraz wdrożenie jej na stałe w system gospodarki na terenie gmin członkowskich. W 2001 roku zorganizowano wielki konkurs pod hasłem: „Biebrzańskie Rady Na Odpady”. Współorganizatorem i fundatorem nagród była Gmina Suchowola.

3. Koszty działania systemu gospodarki odpadami

Opis systemu opłat ponoszonych przez mieszkańców oraz ich wysokość, w tym:

- Miesięczne opłaty ponoszone na gospodarkę odpadami przez mieszkańca/gospodarstwo domowe, zł: 6zł.
- koszt utylizacji 1 Mg odpadów zmieszanych – 106,60 zł

- koszt pozyskania 1 Mg surowców wtórnych:
 - tworzywa sztuczne, zł/Mg – 150 zł;
 - szkło, zł/Mg – 120 zł;
 - makulatura, zł/Mg – 70 zł;
 - inne (puszki aluminiowe), zł/Mg – 930 zł.

Nakłady ponoszone przez gminę na gospodarkę odpadami, w zł: 104.000 zł
Nakłady ponoszone przez gminę w przeliczeniu na mieszkańca, zł/M: 13zł/M.

4. Dokładny opis przebiegu rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów z podaniem kosztów (dotyczy gmin, które przeprowadziły rekultywację) – maks. 2 strony

Zgodnie z zaleceniami wynikającymi z „Przeglądu ekologicznego” wyeksploatowane gminne składowisko odpadów w Suchowoli zostanie poddane w przyszłości rekultywacji w kierunku leśnym. Rekultywacja przeprowadzona zostanie z zastosowaniem rozwiązań ograniczających infiltrację wód do zdeponowanych odpadów (warstwą gliny) oraz nasadzeniem roślin sorbujących zgromadzone w odpadach odciek (np. wierzba).

5. Opis dokumentów programowych (programy, plany gospodarki odpadami) i stopień ich realizacji. (max 1 strona)

5.1. Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” opracował „Program ogólny gospodarki odpadami na terenie gmin Korycin, Suchowola, Janów”

W ramach realizacji ww. programu zakupiono:

- 77 kontenerów KP-7 do selektywnej zbiórki odpadów, podzielonych na cztery komory, w których gromadzone są: papier, szkło, plastiki, odpady zmieszane,
- specjalistyczny samochód hakowy Star 1142, przeznaczony do wywozu kontenerów KP-7,
- 1200 pojemników indywidualnych MGB-120, na kółkach, z tworzywa sztucznego,
- samochód specjalistyczny marki Deawoo-Lublin 0554, wyposażony w kontener SK-2 z urządzeniem dźwigowym i prasą zgniatającą do opróżniania pojemników 120-litrowych.

Jednym z elementów realizacji ww. programu była modernizacja w 1997 roku wysypiska w Janowie, przeznaczonego do składowania odpadów stałych, dowożonych z terenu gmin członkowskich.

Kolejnym etapem wdrażania „Programu ogólnego gospodarki odpadami na terenie gmin Korycin, Suchowola, Janów” było „Międzygminne Składowisko Odpadów Stałych we wsi Poświętne” (Gmina Suchowola), którego budowę zakończono w roku ubiegłym. Jako element wyposażenia zakupiono w roku bieżącym nowoczesny kompaktor do odpadów.

5.2. Związek Komunalny „Biebrza” opracował i wdraża program pn. „System łączący ochronę bioróżnorodności z gospodarką komunalną, odpadami (nazwa robocza „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”).

Program wdrażany jest etapowo:

- Etap I obejmujący lata 1993-2002 to diagnoza charakteru i skali potrzeb aktywnej ochrony ekosystemów nieleśnych Biebrzańskiego Parku Narodowego,

- nabywania doświadczeń w prowadzeniu zabiegów ochronnych, opracowanie programu pn. „Biebrzański System Gospodarki Odpadami” oraz stworzenie struktur organizacyjnych dla potrzeb Programu.*
- *Etap II to lata 2003-2005 obejmujący wycięcie zadrzewień i zakrzaceń z powierzchni ok. 6.700 ha i jej wykoszenie ze zbiorem biomasy, budowę i uruchomienie zakładu fermentacji odpadów organicznych w Mońkach oraz wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, a także budowy sortowni odpadów komunalnych i międzygminnego składowiska balastu w Doliście Starym.*
 - *Etap III obejmujący lata 2006-2013 to przygotowanie powierzchni ok. 14.550 ha do systematycznego wykaszania. W tym etapie koszenie powinno stać się zadaniem dofinansowywanym ze sprzedaży pozyskiwanej z zabiegów biomasy da zakładu fermentacji.*
 - *Etap IV po roku 2013 obejmować będzie zabieg koszenia, dofinansowywany z dostaw biomasy do zakładu fermentacji.*

III. OCHRONA POWIETRZA

1. Finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza

Łączny koszt inwestycji z zakresu ochrony powietrza z ostatnich 5 lat tys. zł

W ostatnich 5 latach inwestycje z zakresu ochrony środowiska objęły modernizację oświetlenia, termorenowację i wymianę kotłowni w obiektach użyteczności publicznej. Ogólny koszt powyższych inwestycji wyniósł 1.872.100 zł.

W tym z budżetu Gminy tys. zł

Udział budżetu gminy w tych inwestycjach wyniósł 1.136.600 zł

Udział procentowy w budżecie Gminy %

Udział wydatków na ochronę powietrza w ogólnym budżecie gminy w ciągu ostatnich 5 lat wyniósł 4%.

2. Posiadany Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe lub inne dokumenty programowe z zakresu ochrony powietrza i stopień ich realizacji (max. 2 strony)

Aby sprostać wymogom prawodawstwa polskiego oraz dyrektywom UE (dyrektywa 84/360/EWG oraz 96/62/WE) w zakresie ochrony powietrza Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” opracował „Audyt energetyczny: Analiza możliwości oraz kierunków modernizacji istniejących systemów grzewczych budynków komunalnych w Janowie, Korycinie i Suchowoli” oraz „Koncepcję modernizacji kotłowni węglowych z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii wraz z termomodernizacją obiektów komunalnych”.

Opis stopnia realizacji programu i koncepcji:

1. W latach 1995-1998 dokonano wymiany kotłów węglowych na olejowe w następujących obiektach komunalnych:

- w Urzędzie Miejskim w Suchowoli,
- w Domu Nauczyciela w Suchowoli.

2. W latach 1998-2003 zmodernizowano kotłownie:
 - w Zespole Szkół w Suchowoli,
 - budynku obwodu drogowego w Suchowoli, oraz
 - w Szkole Podstawowej w Czerwoncu.
3. W bieżącym roku zakończono największe przedsięwzięcie polegające na termorenowacji obiektów i wymianie kotłowni węglowych w budynkach S.P. w Suchowoli i S.P. w Chodorówce Nowej (zasilanie tzw. biomasą – drewnem).

Inne działania i przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza to:

4. Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Pośrednio ochrona powietrza na terenie Gminy Suchowola odbywa się poprzez etapową modernizację oświetlenia ulicznego. Do niedawna funkcjonujący system był przestarzały i nieekonomiczny. W 2001 roku w obrębie miasta Suchowola oraz wsiach Karpowicze i Domuraty, przeprowadzono wymianę lamp rtęciowych i żarowych na energooszczędne – sodowe. Był to pierwszy etap realizacji kompleksowej modernizacji. W 2002 r. Dokonano wymiany lamp w miejscowościach Chmielówka i Chmielniki a w bieżącym roku w Ostrówku i Podostrówku. Wymiana opraw w kolejnych miejscowościach dokonana zostanie systematycznie w kolejnych latach.

5. Udział samorządu w pracach przygotowawczych związanych z modernizacją drogi krajowej Nr 8 oraz budową obwodnicy Suchowoli i wsi Krzywa, Poświętne, Chodorówka Nowa.

Dotychczasowy przebieg i stan nawierzchni drogi krajowej Nr 8 sprzyja zwiększonej emisji zanieczyszczeń, takich jak: CO₂, CO, tlenki metali ciężkich oraz pyłów. Stanowi to ogromną uciążliwość dla środowiska naturalnego i ludzi.

Od roku 1997 trwają prace przygotowawcze i dokumentacyjne związane z rozpoczęciem modernizacji drogi i budowy obwodnicy. Samorząd gminy aktywnie uczestniczy w tych działaniach. Ogromne zaangażowanie władz lokalnych powodowane jest troską o środowisko naturalne i bezpieczeństwo swoich mieszkańców. Kolejnym powodem przyspieszenia prac dokumentacyjnych jest zbliżająca się akcesja Polski do UE i możliwość skorzystania z Funduszy Kohezji oraz Funduszy Strukturalnych.

Tabela 1

3. Obiekty podlegające gminie (ciepłownie lokalne, budynki użyteczności publicznej, szkoły, przedszkola itp.) w których w ostatnim czasie (5 lat) zostały zmodernizowane lub zainstalowane nowe źródła ciepła.

L.p.	Obiekt	Źródło energii		Moc [MW]	Efekt ekologiczny			Rok modernizacji	Koszt tys. zł
		Przed	Po		Ilość zużywanego paliwa (t/rok) lub [m ³ /rok]		% redukcji emisji w przeliczeniu na SO ₂		
		modernizacji			Przed	Po			
1.	Budynek SP w Czerwonce	piece węglowe	olej opałowy	0,12	35 t	9 t	70	1999	15,5
2.	Budynek Obwodu Drogowego	piece węglowe	olej opałowy	0,036	20 t	5 t	75	1997/98	10,4
3.	Obiekty Zespołu Szkół w Suchowoli	piece węglowe	olej opałowy	0,48	200 t	60 t	70	2000	100,0
4.	Budynek SP w Suchowoli	piece węglowe	biomasa	0,23	230 t	800 mł	70	2003	275,0
5.	Budynek SP w Chodorówce Nowej	piece węglowe	biomasa	0,06	40 t	200 mł	70	2003	86,9

Tabela 2

4. Obiekty podlegające gminie (ciepłownie lokalne, budynki użyteczności publicznej, szkoły, przedszkola itp.) w których w ostatnim czasie (5 lat) została przeprowadzona termomodernizacja budynku.

L.p.	Obiekt	Zakres prac	Oszczędność zużycia energii	Rok modernizacji	Koszt tys. zł
1.	Budynek SP w Czerwonce	Częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie stropodachu.	15%	1999	5
2.	Budynek SP w Wólce	Częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie stropodachu.	15 %	1998	5
3.	Budynek SP w Chodorówce Nowej	Przeprowadzono ocieplenie budynku z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz instalacji c.o.	30 %	2003	195
4.	Budynek SP w Suchowoli	Przeprowadzono ocieplenie budynku z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz instalacji c.o.	48%	2003	590
5.	Budynek remizy OSP w Domuratach	Dokonano wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, docieplono budynek.	brak danych	2003	18,6
6.	Budynek Kina „Kometa”	Wymiana 7 okien, ocieplenie budynku od wewnątrz	35%	1999	20,7

Tabela 3

5. Lista obiektów, w których wykorzystywane są odnawialne źródła energii.

L.p.	Obiekt	Źródło energii	Moc [KW]	Udział % w zasilaniu obiektu	Rok instalacji	Koszt tys. zł
1.	Budynek SP w Suchowoli	biomasa	230	100	2003	275,0
2.	Budynek SP w Chodorówce Nowej	biomasa	55	100	2003	86,9

Procentowy udział zainstalowanej mocy odnawialnych źródeł energii w całkowitej mocy zainstalowanej przez Gminę 25%.

Tabela 4

6. Lista zrealizowanych inwestycji mających na celu ograniczenie hałasu.

L.p.	Obiekt	Zakres prac	Efekt ekologiczny	Rok	Koszt tys. zł
1.	Modernizacja ul. Augustowskiej w Suchowoli	– budowa chodników – wykonanie nakładki asfaltowej	Modernizacja nawierzchni pozwoliła na zmniejszenie emisji spalin po ograniczeniu zużycia paliwa, zmniejszenie zapylenia, ograniczenie hałasu i wibracji.	2002	636,0
2.	Modernizacja drogi Karpowicze – Jatwież Duża	– budowa chodników – wykonanie nakładki asfaltowej	Modernizacja nawierzchni pozwoliła na zmniejszenie emisji spalin po ograniczeniu zużycia paliwa, zmniejszenie zapylenia, ograniczenie hałasu i wibracji.	2002	450,0
3.	Modernizacja ul. Fabrycznej w Suchowoli	– budowa chodników – wykonanie nakładki asfaltowej	Modernizacja nawierzchni pozwoliła na zmniejszenie emisji spalin po ograniczeniu zużycia paliwa, zmniejszenie zapylenia, ograniczenie hałasu i wibracji.	2003	313,8

IV. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Dane uzupełniające według uznania gminy

Celem działań na rzecz ochrony środowiska w gminie jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom bezpiecznego, zdrowego środowiska. Dbłość o otaczającą nas przyrodę – miejsce naszego życia powinna być obowiązkiem i potrzebą każdego mieszkańca.

Niemożliwe jest skuteczne zarządzanie środowiskiem bez porozumienia ze społeczeństwem. W wielu działaniach, przede wszystkim związanych z gospodarowaniem odpadami, dobrze przeprowadzona edukacja społeczeństwa, warunkuje efektywność procesów zarządzania.

Edukacja ekologiczna to rodzaj dialogu, jaki jest prowadzony z mieszkańcami w celu połączenia działań na rzecz ochrony przyrody. Dociera on do wszystkich grup społecznych – do dzieci i do dorosłych poprzez dostępne środki przekazu.

1. Konkurs zbiórki surowców wtórnych w szkołach

Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza”, którego członkiem jest Gmina Suchowola od 1996 roku organizuje wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych konkurs zbiórki butelek PET oraz puszek aluminiowych.

W bieżącym roku ogłoszono VIII edycję tego konkursu, który został rozszerzony o zbiórkę stłuczki szklanej. Akcja ta pozwala na poszerzenie wiedzy ekologicznej wśród dzieci i młodzieży, a także dorosłych.

Do 2002 roku dzieci zebrały łącznie 457 944 sztuk butelek PET i 245 479 sztuk puszek aluminiowych, w tym z Gminy Suchowola 169 903 sztuk butelek i 94 217 sztuk puszek. Dzieci i młodzież, które zebrały największe ilości surowców wtórnych otrzymały cenne nagrody w postaci rowerów górskich, namiotów, spiworów, materacy, gier planszowych, drobnego sprzętu do ćwiczeń i gier zespołowych, aparatów fotograficznych, kalkulatorów itp.

Akcja z roku na rok zyskuje coraz większe zainteresowanie ze strony uczniów, ich rodziców i nauczycieli.

Związek ściśle współpracując ze szkołami w ramach konkursu zbiórki surowców wtórnych wspiera ich zamierzenia proekologiczne, kładzie szczególny nacisk na promocję działań zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zaszczepienie w młodym społeczeństwie nawyku i potrzeby utrzymywania w czystości swego otoczenia.

2. Europarada – wspólne muzykowanie połączone ze zwiedzaniem Podlasia m.in. Białowieskiego Parku Narodowego i Biebrzańskiego Parku Narodowego

W dniach 12-13 lipca 2003 r. odbyła się impreza kulturalna – „I Europarada Orkiestr Dętych w Centrum Europy – Suchowola 2003”, uczestnikami było 10 młodzieżowych orkiestr dętych, w tym 3 zagraniczne: z Niemiec, Czech i Białorusi. Celem imprezy jest integracja młodzieży z różnych państw europejskich oraz prezentacja muzyki orkiestrowej.

I Europarada Orkiestr Dętych w Centrum Europy stała się doskonałą okazją zaprezentowania młodzieży uczestniczącej w imprezie unikalnych walorów przyrodniczych Biebrzańskiego Parku Narodowego (w którego otulinie położona jest Gmina Suchowola) oraz Białowieskiego Parku Narodowego. Bezpośrednia prezentacja rzadkich gatunków roślin i zwierząt była wyjątkową lekcją ekologii dla młodzieży.

3. Udział gminy w konkursie „Gmina Przyjazna Środowisku”

Ogłoszona została V edycja konkursu „Gmina Przyjazna Środowisku”, którego organizatorem jest Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Stowarzyszenie Europa Nasz Dom, pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej.

Gmina Suchowola zgłosiła wniosek pod nazwą: „Przedsięwzięcia w Gminie Suchowola służące kompleksowej ochronie środowiska wokół BPN”.

Celem konkursu jest:

- promocja samorządów przyjaznych środowisku, podejmujących działania na rzecz jego ochrony,
- promocja innowacyjnych i oryginalnych ekologicznych przedsięwzięć lokalnych mogących mieć znaczący wpływ na zmiany środowiska naturalnego,
- ukazanie różnorodności działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska wśród samorządów.

Dodatkowym kryterium konkursu jest ocena przeprowadzonych i zainicjowanych działań z zakresu edukacji ekologicznej.

4. Akces Gminy Suchowola do Stowarzyszenia Samorządów Polskich Euroregionu „Niemen”

Od czerwca 2003 roku Gmina Suchowola jest członkiem Stowarzyszenia Samorządów Polskich Euroregionu „NIEMEN”, którego głównym celem jest rozwój współpracy obszarów przygranicznych m. in. w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym oraz kłeskom żywiołowym na terenach cennych przyrodniczo.

Przy jego pomocy została nawiązana współpraca z gminami z Litwy oraz Białorusi.

Celem współpracy będzie ubieganie się o przedakcesyjne środki finansowe z Unii Europejskiej na innowacyjne działania proekologiczne oraz ochronę środowiska naturalnego.

5. Centrum Edukacji Ekologicznej w Trzyrzeczkach

Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza” od lat ściśle współpracuje z Dyrekcją Biebrzańskiego Parku Narodowego. Obok wspierania przez Park wszelkich inwestycji związanych z ochroną środowiska, prowadzonych przez Związek lub jego gminy członkowskie był on zawsze otwarty na wspieranie wszelkich inicjatyw związanych z szeroko rozumianą edukacją. W roku 2003 do podpisania umowy dotyczącej C.E.E. w Trzyrzeczkach. W ramach porozumienia Dyrekcja BPN przekazała w użytkowanie Związkowi części leśniczówki położonej na terenie parku w miejscowości Trzyrzeczki z przeznaczeniem na Centrum Edukacji Ekologicznej.

Ośrodek będzie posiadał salę wykładową na około 50 miejsc, 6 pokoi noclegowych na 20 miejsc. Centrum prowadzić będzie przez cały rok szkolenia, obozy, konferencje dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z terenu trzech gmin związkowych, powiatu sokólskiego, gmin (11) należących do Stowarzyszenia Gmin Biebrzańskich oraz z terenu województwa podlaskiego w ramach współpracy ze Związkiem Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego. Będzie to również dobre miejsce do zapoznania się z osiągnięciami i problemami polskiej ekologii przez młodzież zagraniczną z zaprzyjaźnionych gmin z Białorusi, Litwy i Niemiec.

Obok dzieci i młodzieży planuje się uruchomienie szkoleń dla dorosłych, w tym dla nauczycieli, pracowników i działaczy samorządowych oraz liderów wiejskich. Zakładamy przeszkolenie około 500 osób (w tym dorośli, młodzież i dzieci) w ra-

mach jedno i kilku dniowych seminariów. Efektem powyższych działań będzie stały i szybki wzrost liczby „aktywistów ekologicznych”, a także wzrost świadomości związanej z potrzebą ochrony środowiska naturalnego.

6. Utworzenie użytku ekologicznego na Koloniach Bachmackich na terenie Gminy Suchowola

Przykładem działań w ramach edukacji ekologicznej uczniów na terenie Gminy Suchowola jest plan stworzenia użytku ekologicznego na torfowisku wysokim oraz przylegającym do niego jezioru Jurdyga pod nazwą „Bagna Bachmackie”. Torfowisko wysokie to unikalny ekosystem w Polsce. Na jego terenie można zaobserwować niezwykle interesującą roślinność m.in. torfowce, rosiczkę okrągłolistną, bagno zwyczajne, żurawinę błotną i modrzewicę zwyczajną.

Uczniowie zajęli się również inwentaryzacją zwierząt bezkręgowych zamieszkujących torfowisko wysokie, zaś ich opiekun złożył stosowny wniosek celem powołania na terenie gminy użytku ekologicznego. Jest to świetny przykład na współpracę gminy ze szkołą i uczniami na rzecz ochrony środowiska.

7. Akcja „Sprzątanie świata” przeprowadzona przez pracowników samorządowych Urzędu Miejskiego w Suchowoli we wrześniu 2002 roku

W wyniku akcji sprzątnięto pobocza i obrzeża lasów w przebiegu drogi wojewódzkiej nr 670 Osowiec – Dąbrowa Białostocka.

8. „Dzień dla Suchowoli”

W dniach 1-6 lipca 2003 roku Muzułmański Związek Religijny zorganizował w Domu Pięgrzyna w Suchowoli letni obóz dla młodzieży tatarskiej. W programie tej imprezy organizatorzy przewidzieli jeden dzień jako „Dzień dla Suchowoli”. W dniu 3 lipca wszyscy uczestnicy obozu (36 dzieci w wieku 7-15 lat wraz z 4 opiekunami) brali udział w sprzątnięciu targowiska miejskiego w Suchowoli po zakończonym jarmarku (jednym z 6 w roku), które odbywają się tradycyjnie w tym miejscu już od 1678 roku.

9. Edukacja społeczeństwa poprzez środki masowego przekazu związana z właściwym korzystaniem ze środowiska i zagrożeniami, wynikającymi z degradacji przyrody

Najlepszym sposobem dotarcia do wszystkich mieszkańców jest informowanie poprzez media lokalne, tj. prasę, radio, telewizję.

10. Utworzenie szlaków turystycznych i organizacja rajdów PTTK

V. Przygotowanie gminy do występowania o środki pomocowe z Unii Europejskiej (przedakcesyjne, kohezyjne), złożone i zarejestrowane wnioski (ISPA, SAPARD, PHARE).

Fundusze przedakcesyjne

1. Inwestycje realizowane w Gminie Suchowola przy dofinansowaniu z Funduszu SAPARD

W 2002 roku do programu SAPARD złożono 5 wniosków (4 przez Gminę Suchowola oraz 1 w ramach działalności Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”). Każdy z wniosków został załatwiony pozytywnie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Większość projektów dotyczyła działań z zakresu ochrony środowiska, a mianowicie:

- 1) Budowy Międzygminnego Składowiska Odpadów Komunalnych – II etap – zakup kompaktora do zagęszczania odpadów,
- 2) Modernizacji kotłowni węglowej w Szkole Podstawowej w Suchowoli, z wykorzystaniem biomasy (drewno),
- 3) Rozbudowy wodociągów „Kopciówka” i „Czerwonka” wraz z przykanalikami,
- 4) Modernizacji kotłowni węglowej w Szkole Podstawowej w Chodorówce Nowej, z wykorzystaniem biomasy – drewno (w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”), a także:
- 5) Przebudowa ulicy Fabrycznej w Suchowoli.

2. Wnioski złożone przez Gminę Suchowola do Funduszy PHARE

- 1) W konkursie „Teraz Integracja” w ramach programu PHARE – małe granty na organizację „VII Crossu Trzeźwości”.
- 2) Projekty zgłoszone w ramach Programu Interreg III:
 - a) Termomodernizacja budynków komunalnych na terenie Gminy Suchowola: budynek Urzędu Miejskiego, Przedszkole Samorządowe, Szkoły Podstawowe w Czerwoncu, Wólce i Jatwiezi Dużej;
 - b) Budowa kolektora sanitarnego z przykanalikami domowymi w sześciu miejscowościach gminnych o łącznej długości 11 km;
 - c) Przebudowa dróg gminnych.

Fundusze poakcesyjne

1. Fundusze strukturalne

W roku 2003 złożona została aplikacja o środki strukturalne z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wnioski dotyczyły:

- 1) Budowy kolektora sanitarnego z przykanalikami domowymi w Gminie Suchowola,
- 2) Budowy wodociągów na terenie Gminy Suchowola do zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- 3) Przebudowy dróg w Gminie Suchowola,
- 4) Termomodernizacji budynków komunalnych na terenie gmin Janów, Korycin, Suchowola (w ramach działalności Gmin „Kumiałka – Biebrza”).

2. Fundusz Spójności

- 1) Budowa Zakładu Odzysku Odpadów – w ramach działalności Związku Komunalnego „Biebrza” (potwierdzenie umieszczenia wniosku na liście Ministra Środowiska stanowi załącznik nr 5).

Przygotowane projekty, uzyskane pozwolenia na budowę.

1. Projekty z zakresu ochrony środowiska

1) Ochrona wód i gospodarka wodno-ściekowa:

- rozbudowa wodociągu zbiorczego „Leśniki” w miejscowościach: kol. Okopy, kol. Laudańszczyzna, kol. Pokośno (uzyskano pozwolenie na budowę),
- rozbudowa wodociągów zbiorczych „Chodorówka Nowa”, „Suchowola”, „Leśniki”, „Kopciówka” w miejscowościach: kol. Chodorówka Nowa, Poświętne, Krzywa, Dryga, kol. Suchowola, Podostrówek, kol. Horodnianka, kol. Rutkowszczyzna, kol. Kopciówka, kol. Połomin (uzyskano pozwolenie na budowę),
- rozbudowa wodociągu zbiorczego „Chodorówka Nowa” w miejscowości Dubasiewszczyzna (dysponujemy pozwoleniem na budowę),
- rozbudowa wodociągu „Kopciówka” w miejscowościach kol. Wólka i kol. Suchowola (wykonano dokumentację),
- modernizacja i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w Suchowoli (wykonano koncepcję modernizacji oczyszczalni ścieków oraz zlecono opracowanie dokumentacji technologicznej).
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej przy ulicy Augustowskiej w Suchowoli (przygotowana dokumentacja budowlana i pozwolenie na budowę).
- budowa zbiornika małej retencji wodnej „Suchowola” na rzece Brzozówce (wykonano koncepcję programowo-przestrzenną zbiornika, dokumentację techniczną, uzyskano decyzję o warunkach zabudowy i trwa procedura wydawania pozwolenia na budowę).

2) Ochrona powierzchni ziemi.

- a) W ramach Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza” przygotowujemy projekt zakupu samochodu hakowego do obsługi kontenerów KP-7, samochodu samozaładawczego wyposażonego w kontener SK-2 z urządzeniem dźwigowym i prasą zgniatającą oraz kontenerów KP-7 i pojemników MGB-120 (przewidywane dofinansowanie z Funduszu SAPARD).
- b) W ramach działalności Związku Komunalnego „Biebrza” wdrażany jest etapowo projekt pod nazwą „System łączący ochronę bioróżnorodności z gospodarką komunalną, odpadami i energią odnawialną”. Etap I obejmujący lata 1993-2002 to rozpoznanie charakteru i skali potrzeb aktywnej ochrony ekosystemów nieleśnych Biebrzańskiego Parku Narodowego, nabywania doświadczeń w prowadzeniu zabiegów ochronnych, opracowanie programu pn. „Biebrzański System Gospodarki Odpadami” oraz stworzenie struktur organizacyjnych dla potrzeb Programu. Etap II to lata 2003-2005 obejmujący wycięcie zadrzewień i zakrzaczeń z powierzchni ok. 6.700 ha i jej wykoszenie ze zbiorem biomasy, budowę i uruchomienie zakładu fermentacji odpadów organicznych w Mońkach, wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, budowę sortowni odpadów komunalnych i międzygminnego składowiska balastu w Dolistowie Starym (trwa przygotowywanie dokumentacji technicznej i pozwolenia na budowę). Etap III obejmujący lata 2006-2013 to przygotowanie powierzchni ok. 14.550 ha do systematycznego wykaszania. W tym etapie koszenie powinno stać się zadaniem dofinansowywanym ze sprzedaży pozyskiwanej z zabiegów biomasy do zakładu fermentacji. Etap IV po roku 2013 obejmować będzie zabieg koszenia, dofinansowywany z dostaw biomasy do zakładu fermentacji.

3) *Ochrona powietrza.*

Zgodnie z opracowaną „Koncepcją modernizacji ogrzewania” opracowanej na zlecenie Związku Gmin „Kumiałka – Biebrza”, po zrealizowaniu I etapu termorenowacji obiektów komunalnych i modernizacji kotłowni węglowych (w S.P. Suchowola i S.P. Chodorówka Nowa) rozpocznie się realizacja kolejnego etapu obejmującego budynku Urzędu Miejskiego w Suchowoli i S.P. w Czerwoncu. Zlecono opracowanie dokumentacji technicznej na ww. zadania.

2. *Drogownictwo*

- projekt techniczny modernizacji ul. Młodych i ul. Rzemieślniczej w Suchowoli (opracowano dokumentację),
- projekt techniczny modernizacji ul. Sadowej w Suchowoli (wykonano dokumentację techniczną i uzyskano pozwolenie na budowę),
- dokumentacja techniczna modernizacji drogi gminnej we wsi Domuraty (dokumentacja posiada pozwolenie na budowę),
- dokumentacja techniczna przebudowy drogi gminnej Chodorówka Nowa-Dubasiewszczyzna (projekt techniczny w trakcie wykonywania).

3. *Sport i rekreacja*

- opracowano „Koncepcję zagospodarowania terenu i koncepcję architektoniczną zespołu boisk sportowych w Suchowoli” – zlecono wykonanie dokumentacji technicznej I etapu budowy, tj.: boiska turniejowego do piłki nożnej.

4. *Rozrywka, kultura, polityka społeczna*

- złożono wnioski do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku na utworzenie Gminnego Centrum Informacji w Suchowoli, które zostanie zlokalizowane przy Urzędzie Miejskim w Suchowoli.

Kadra i jej przygotowanie merytoryczne.

W Urzędzie Miejskim w Suchowoli pracuje 28 osób, w tym 20 pracowników merytorycznych i 8 pracowników obsługi.

Z pracowników samorządowych 5 osób posiada wykształcenie wyższe magisterskie, 1 osoba wyższe zawodowe, podnosząca kwalifikacje na studiach magisterskich uzupełniających, jedna z osób jest na II roku administracji publicznej, 1 pracownik na III roku informatyki.

Poza tym 5 osób rozpocznie z rokiem akademickim 2003/2004 kształcenie na wyższych uczelniach.

Pozostali pracownicy samorządowi posiadają wykształcenie średnie i poma-turalne.

Jedna z osób, posiadających wykształcenie wyższe, ukończyła podyplomowe studium z zakresu Europejskiej Integracji Gospodarczej oraz 2 osoby z zakresu Zarządzania Organizacjami Publicznymi i Zasobami Ludzkimi (w tym Unii Europejskiej). Ponadto jeden z pracowników uczestniczył w trzytygodniowym seminarium organizowanym przez Instytut Europejski, we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, pn. „Włoskie doświadczenia w rozwoju regionalnym i lokalnym, instrumenty wdrażania strategii rozwoju lokalnego”, które odbywało się w Instytucie Europejskim w Łodzi i Luiss Management w Rzymie. Burmistrz Suchowoli uzyskał certyfikat w związku z uczestnictwem w kursie pn. „Rozwój zasobów ludzkich” organizowanym przez Polską Agencję Rozwoju Regionalnego i De-

legaturę Komisji Europejskiej w ramach projektu podnoszenia kwalifikacji kadry kierowniczej (kurs finansowany był ze środków PHARE STRUDER 2).

Burmistrz Suchowoli oraz jeden z pracowników Urzędu Miejskiego uczestniczyli w Europejskim Dialogu Gmin Wiejskich o ochronie środowiska, współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach programu PHARE ACCESS 2000.

Od września 2003 roku 9 pracowników zamierza kształcić się w zakresie znajomości języka angielskiego na 240-godzinny, dwuletni kurs językowy.

Większość osób pracujących w Urzędzie jest z wieloletnim stażem pracy, dużą wiedzą i doświadczeniem teoretycznym oraz praktycznym w administracji samorządowej, a także ukończyła liczne szkolenia z zakresu funkcjonowania poszczególnych polityk Unii Europejskiej (m. in. polityki społecznej, ochrony środowiska, polityki regionalnej itp.).

Kadra pracownicza Urzędu Miejskiego w Suchowoli sprosta wymaganiom związanym z akcesją Polski do struktur Unii Europejskiej.

Zarezerwowane środki własne na finansowanie przedsięwzięć, przewidywane kredyty i pożyczki

Realizując w roku bieżącym przedsięwzięcia refundowane z Programu SAPARD Gmina Suchowola korzystała z następujących źródeł finansowania:

1) Budowa Międzygminnego Składowiska Odpadów Komunalnych – II etap – zakup kompaktora do zagęszczania odpadów:

292.350 zł – kredyt pomostowy,
97.640 zł – pożyczka w NFOŚiGW,

2) Modernizacji kotłowni węglowej w Szkole Podstawowej, z wykorzystaniem biomasy:

206.081 zł – kredyt pomostowy,
68.804 zł – środki własne,

3) Rozbudowy wodociągów „Kopciówka” i „Czerwonka” wraz z przykanalikami:

128.925 zł – kredyt pomostowy,
69.421 zł – środki własne.

4) Modernizacji kotłowni węglowej w Szkole Podstawowej, z wykorzystaniem biomasy (w ramach Związku „Kumiałka – Biebrza”):

42.014 zł – środki własne,
pozostałe – Związek „Kumiałka – Biebrza.”

5) Przebudowa ulicy Fabrycznej w Suchowoli:

219.636 zł – kredyt pomostowy,
94.130 zł – środki własne.

6) Termorenowacja budynków S.P. W Suchowoli i S.P. w Chodorówce Nowej:

200.000 zł – pożyczka WFOŚiGW
w Białymstoku,
465.253 zł – dotacja z Fundacji
„Ekofundusz” ,
461.141 zł – środki własne oraz
kredyt termorenowacyjny z BOŚ,

7) *Modernizacja ulicy Szkolnej w Suchowoli:*

60.989 zł – środki własne.

W związku z przeprowadzonymi inwestycjami Gmina Suchowola została uhonorowana Dyplomem Srebrnej Setki Samorządów. W okresie 2000-2002 zainwestowaliśmy ponad 30% swoich dochodów, utrzymując jednocześnie deficyt poniżej 25% (załącznik nr 6).

ZAŁĄCZNIKI

1. Schemat technologiczny ujęcia wody.
2. Schemat technologiczny oczyszczalni ścieków w Suchowoli.
3. Informacja Kierownika Zakładu Doradztwa Rolniczego w Sokółce z działalności szkoleniowej na terenie Gminy Suchowola.
4. Kopie zaświadczeń o odbytych szkoleniach przez pracowników Urzędu Miejskiego w Suchowoli.
5. Kopia potwierdzenia umieszczenia wniosku pn. „Budowa zakładu odzysku odpadów” na liście Ministra Środowiska.
6. Kopia dyplomu srebrnej setki samorządów.
7. Wycinki prasowe dotyczące osiągnięć Gminy Suchowola.

REGULAMIN

I edycji Wielkiego Konkursu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pt. *Nasza Gmina w Europie*

Obsługę KONKURSU wykonuje na zlecenie NFOŚiGW „Eko-Efekt” Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Modzelewskiego 58A lok. 89, którą wybrano w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w dniu 31 stycznia 2003 roku.

Przepisy ogólne

Celem KONKURSU jest:

- Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, dostosowanych do obowiązującego polskiego prawa oraz dyrektyw Unii Europejskiej, dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń atmosferycznych.
- Promocja działań zmierzających do rozwoju zrównoważonego gmin.
- Uświadamianie mieszkańcom gmin, działaczom samorządów i właścicielom firm zagrożenia ekologicznego wynikającego z braku właściwego prowadzenia gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami i ochrony powietrza, a tym samym zwrócenie uwagi na korzyści wynikające z działań na rzecz poprawy stanu środowiska.
- Rozwijanie współpracy między samorządami w realizowaniu inwestycji ekologicznych.
- Propagowanie nowoczesnych, efektywnych i systemowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.

Ilekróć w regulaminie jest mowa o:

Konkursie – rozumie się przez to I edycję Wielkiego Konkursu NFOŚiGW pt. „Nasza Gmina w Europie”.

Organizatorze konkursu – rozumie się przez to Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) w Warszawie z siedzibą przy ul. Konstruktorskiej 3a, który ogłosił I edycję Wielkiego Konkursu NFOŚiGW pt. „Nasza Gmina w Europie”.

Spółce – rozumie się przez to Spółkę Eko-Efekt upoważnioną przez Organizatora Konkursu na podstawie umowy z dnia 31 stycznia 2003 r. do obsługi Konkursu, a w szczególności do kontaktów z uczestnikami,

udzielania im niezbędnych informacji, porad i interpretacji Regulaminu oraz przygotowywania materiałów i opinii dla Komisji Konkursowej.

Uczestniku – rozumie się przez to podmioty, w imieniu których ich organy statutowe dokonały zgłoszenia do udziału w Konkursie, na warunkach określonych w Regulaminie oraz te, które zakwalifikowały się do uczestnictwa w Konkursie.

Komisji Konkursowej – rozumie się przez to zespół osób powołanych przez Zarząd NFOŚiGW, mających dokonać oceny nadesłanych zgłoszeń konkursowych pod względem ich zgodności z Regulaminem Konkursu oraz przeprowadzenia wizytacji lokalnych, mających na celu weryfikację i ocenę przedmiotu zgłoszenia, a także dokonania wyboru i przyznania nagród.

Regulaminie – rozumie się przez to, przyjęte przez Organizatora i Spółkę przepisy na mocy, których określono: – cele, – kryteria: podmiotowe, przedmiotowe, oceny, – formę zgłoszenia uczestnictwa, – rodzaje materiałów konkursowych, – procedurę postępowania, – powołanie Komisji Konkursowej, – nagrody, – przepisy karne oraz obowiązujące przepisy prawa.

Przedmiocie zgłoszenia – rozumie się przez to, zgłoszone do Konkursu, przez uczestnika obiekty lub zadania szczegółowo określone w § 2.

Wizycie kontrolnej – rozumie się przez to, wizję lokalną u Uczestnika Konkursu, dokonywaną przez przedstawicieli Komisji Konkursowej i ekspertów Spółki, mającą na celu ocenę i weryfikację przedmiotu zgłoszenia.

Efekcie ekologicznym – rozumie się przez to:

- przyrost potencjału urządzeń ochrony środowiska;
- stworzenie warunków do redukcji wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska;
- racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody (wody, atmosfery, ziemi, źródeł energii);
- stworzenie warunków do ochrony istniejących zasobów przyrody;
- podnoszenie świadomości społecznej związanej z ochroną środowiska.

§ 1

Kryteria podmiotowe

1. W Konkursie mogą uczestniczyć wyłącznie:

I kategoria:

- gminy wiejskie,
- gminy miejsko – wiejskie,

II kategoria:

- gminy miejskie,
a także **związki gmin.**

2. Zgłaszające się jednostki będą identyfikowane na podstawie:
 - obowiązującego od dnia 01.01.1999 roku podziału terytorialnego państwa na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 1998 roku o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorium państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603 i Nr 104, poz. 656),
 - klasyfikacji Gmin wg wydawnictwa Głównego Urzędu Statystycznego; „Wykaz identyfikatorów i nazw jednostek podziału terytorialnego kraju, z dnia 01.01.1999 r.”; Warszawa 1999 r.

§ 2

Kryteria przedmiotowe

1. Przedmiotem zgłoszenia mogą być:
przedsięwzięcia techniczne, organizacyjne i gospodarcze dotyczące następujących dziedzin: wykorzystanie i ochrona wód, ochrona powierzchni ziemi i zagospodarowanie odpadów, ochrona powietrza i system zaopatrzenia w ciepło (w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii) oraz edukacja ekologiczna.

§ 3

Kryteria oceny

1. Podstawowe kryteria oceny obejmują:
 - 1.1. Efekt ekologiczny;
 - 1.2. Zasięg terytorialny, ze szczególnym uwzględnieniem ponadlokalnego oddziaływania na środowisko;
 - 1.3. Nowoczesność, uniwersalność i kompleksowość zastosowanych rozwiązań technologiczno-organizacyjnych;
 - 1.4. Efektywność ekonomiczną tych rozwiązań;
 - 1.5. Stopień zaangażowania środków Gminy w finansowanie inwestycji związanych z ochroną środowiska.

§ 4

Komisja Konkursowa

1. Komisję Konkursową powołuje Zarząd NFOŚiGW.
2. Do Komisji Konkursowej wchodzi przedstawiciele:
 - Organizatora, w tym Przewodniczący Komisji Konkursowej oraz Zastępcę Przewodniczącego;

- Spółki Eko-Efekt, w tym Zastępca Przewodniczącego oraz Sekretarz;
 - Przedstawiciele publicznych instytucji zajmujących się ochroną środowiska.
3. Obrady Komisji Konkursowej są niejawne. Członków Komisji Konkursowej obowiązuje zakaz rozpowszechniania wszelkich informacji związanych z pracami Komisji, a wyniki obrad mają charakter poufny.
 4. W imieniu Komisji Konkursowej występuje i reprezentuje ją na zewnątrz jej Przewodniczący lub jego Zastępca.
 5. Komisja Konkursowa działa w oparciu o Regulamin.
 6. Komisja Konkursowa ustala szczegółowe kryteria i zasady kwalifikacji uczestników Konkursu oraz dokonuje oceny materiałów nadesłanych w ramach Konkursu.
 7. Komisja Konkursowa przygotowuje listę laureatów nagrodzonych w poszczególnych kategoriach, o których mowa w § 8 ust. 2, wraz z proponowaną wysokością nagród. W przypadku nie wyłonienia wszystkich laureatów w danej kategorii, pula pozostałych nagród może być przyznana uczestnikom pozostałej kategorii.
 8. Propozycje listy laureatów, z wysokością przyznanych nagród, Komisja Konkursowa przedkłada do akceptacji Zarządowi NFOŚiGW.
 9. W uzasadnionych przypadkach Komisja Konkursowa może zwrócić się do uczestnika o nadesłanie informacji uzupełniających.

§ 5

Procedura wyłaniania laureatów

1. Procedura oceny zgłoszeń składa się z dwóch etapów:
 - 1.1. W pierwszym etapie będzie oceniany w sposób syntetyczny ogół działań na rzecz ochrony środowiska i skuteczność tych działań. W szczególności oceniane będą:
 - posiadane przez uczestników programy ochrony środowiska (całościowe i częściowe) i ich realizacja,
 - stan gospodarki wodno – ściekowej,
 - stan gospodarki odpadowej,
 - stan gospodarki cieplnej i czystości atmosfery,
 - przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące ochrony środowiska,

- ochrona konserwatorska przyrody,
 - wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska,
 - zaangażowanie władz samorządowych i mieszkańców w ochronę środowiska,
 - otrzymane dotychczas dyplomy i certyfikaty potwierdzające osiągnięcia uczestników w zakresie ochrony środowiska,
 - wsparcie ze strony instytucji i organizacji międzynarodowych,
 - udział w ponadgminnych przedsięwzięciach proekologicznych
 - walory krajoznawcze, architektoniczne i estetyczne itp.
- 1.1.1. Podstawą oceny będą dane zawarte w ankiecie, której formularz będzie udostępniony uczestnikom w internecie lub przesłany na życzenie przez Spółkę Eko-Efekt.
 - 1.1.2. Ocena będzie dokonywana przez Komisję Konkursową stosującą punktację za każde zadanie konkursowe. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 50. Do drugiego etapu Konkursu zostanie zakwalifikowanych do 100 uczestników, którzy uzyskali największą liczbę punktów.
- 1.2. W drugim etapie będą szczegółowo oceniane działania na rzecz ochrony wód (w tym ich pobór i oczyszczanie), powierzchni ziemi (w tym unieszkodliwianie i zagospodarowanie odpadów) i ochrony powietrza, a także stosowane techniki i koszty uzyskania efektów ekologicznych.
 - 1.2.1. Podstawą tej oceny będzie kwestionariusz przesłany tym uczestnikom Konkursu, którzy zostaną zakwalifikowani do drugiego etapu.
 - 1.2.2. Dane zawarte w tym kwestionariuszu, a także w ankiecie, będą weryfikowane podczas wizytacji Uczestników przez członków Komisji Konkursowej oraz specjalistów ze Spółki Eko-Efekt zaakceptowanych przez Komisję Konkursową.
 - 1.2.3. Ocena osiągnięć w wyżej wymienionych dziedzinach będzie dokonana w punktach, których łączna maksymalna liczba może wynieść 200.
 - 1.2.4. Wyłonienie laureatów nastąpi w wyniku łącznej sumy punktów uzyskanych w obydwu etapach, a ich wybór będzie podlegał zatwierdzeniu przez Zarząd NFOŚiGW.

§ 6

Zgłoszenie uczestnictwa

1. Zgłoszenie uczestnictwa w Konkursie wraz z materiałami konkursowymi należy przysyłać w zamkniętych kopertach z dopiskiem „**KONKURS – NASZA GMINA W EUROPIE**”, w terminie do dnia 30 kwietnia 2003 r., (liczy się data stempla pocztowego), na adres:

Eko-Efekt Sp. z o.o.
02-679 Warszawa
ul. Modzelewskiego 58A lok. 89
tel. (0 22) 853 11 93, 853 82 12; tel/fax. (0 22) 852 03 54,
e-mail: biuro@ekoefekt.pl

2. Zgłoszenie uczestnictwa powinno zawierać:
 - 2.1. Pełną nazwę Uczestnika Konkursu, województwo, powiat.
 - 2.2. Adres korespondencyjny, telefon, fax, e-mail,
 - 2.3. Nazwisko i imię Prezydenta/ Burmistrza/ Wójta, odpowiedzialnego za zgłoszenie (telefon, fax, e-mail),
 - 2.4. Nazwisko i imię oraz stanowisko osoby upoważnionej do bieżących kontaktów (telefon, fax, e-mail),
 - 2.5. Potwierdzenie uczestnictwa w Konkursie przez Prezydenta/ Burmistrza/ Wójta, odpowiedzialnego za zgłoszenie,
 - 2.6. Materiały konkursowe.

§ 7

Materiały konkursowe

1. Należy przesłać następujące materiały:
 - 1.1. Syntetyczne informacje o gminie uczestniczącej w Konkursie;
 - 1.2. Wypełnioną ankietę zawierającą dane niezbędne do oceny dorobku ekologicznego gminy – Uczestnika Konkursu;
 - 1.3. Oświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem opłat za użytkowanie środowiska oraz terminowym regulowaniu zobowiązań wobec NFOŚiGW (jeśli takie występują);
 - 1.4. Oświadczenie o sposobie wykorzystania ewentualnej nagrody;
 - 1.5. Uczestnicy zakwalifikowani do drugiego etapu dodatkowo prześlą:
 - wypełniony kwestionariusz kwalifikacyjny dostarczony przez Spółkę,
 - programy (całkowite i częściowe) ochrony środowiska.

§ 8

Nagrody

1. Uczestnikom, którzy otrzymali najwyższe oceny zostaną przyznane nagrody pieniężne.
2. **I kategoria** – 5 głównych nagród pieniężnych i 5 wyróżnień dla uczestników Konkursu oraz 12 nagród i 12 wyróżnień dla gmin za

szczególne osiągnięcia w poszczególnych dziedzinach (gospodarka wodna, ochrona powietrza, gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna – po 3 wyróżnienia i 3 nagrody z każdej dziedziny).

II kategoria – 5 głównych nagród pieniężnych i 5 wyróżnień dla uczestników Konkursu oraz 12 nagród i 12 wyróżnień dla gmin za szczególne osiągnięcia w poszczególnych dziedzinach (gospodarka wodna, ochrona powietrza, gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna (po 3 wyróżnienia i 3 nagrody z każdej dziedziny)).

Nagroda specjalna dla najlepszego Związku Gmin

3. Nagrodę pieniężną laureaci otrzymają w formie dotacji przyznanej przez Zarząd NFOŚiGW. Z laureatem zostanie zawarta stosowna umowa dotacji.
4. Laureata obowiązują wewnętrzne uregulowania i procedury obowiązujące w NFOŚiGW odnośnie warunków jej zawarcia, zabezpieczenia i wykonania.
5. Nagrody otrzymane w Konkursie laureaci muszą przeznaczyć na inwestycje z ochrony środowiska zgodnie z deklaracjami zawartymi w materiałach konkursowych.
6. O przyznaniu nagrody, jej wysokości, terminie i miejscu jej wręczenia Laureaci zostaną powiadomieni listownie. Lista nagrodzonych będzie opublikowana również w środkach masowego przekazu.
7. Oficjalne ogłoszenie wyników Konkursu i rozdanie nagród nastąpi na Międzynarodowych Targach „POLEKO 2003” w Poznaniu w dniach 18-21 listopada.

§ 9

Postanowienia końcowe

1. Uczestnik Konkursu jest zobowiązany do przysłania na adres Spółki sprawozdania z wykorzystania otrzymanej nagrody wraz z kserokopiami (potwierdzonymi za zgodność z oryginałem) protokołów odbioru i faktur potwierdzających wykonanie robót finansowanych z otrzymanej nagrody w terminie do dnia 10 listopada 2004 r. Sprawozdania muszą być potwierdzone przez organ statutowy Uczestnika.
2. Organizator Konkursu zastrzega sobie prawo do kontroli sposobu wydatkowania otrzymanych nagród w ciągu dwóch lat od daty otrzymania nagrody.

3. Organizator Konkursu zastrzega sobie prawo do rozpowszechniania zgłoszonych i nagrodzonych przedsięwzięć.
4. Materiały nadesłane na Konkurs muszą być w oryginale lub potwierdzone za zgodność z oryginałem i nie podlegają zwrotowi. Koszt ich przygotowania i wysyłki ponosi Uczestnik.
5. Organizator Konkursu nie jest zobowiązany do wydawania Uczestnikowi oświadczeń potwierdzających otrzymanie nagrody.

§ 10

Przepisy prawne

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego oraz inne przepisy prawa.
2. Przedstawiciel organów statutowych Uczestnika Konkursu, tj. Prezydent / Burmistrz / Wójt, ponosi pełną odpowiedzialność za składanie fałszywych informacji oraz szkody wyrządzone z tego powodu Organizatorowi Konkursu i Spółce Eko-Efekt.
3. Organizator Konkursu może zażądać zwrotu przyznanej nagrody od Uczestnika, gdy ten:
 - 3.1. Przeznaczy otrzymane środki pieniężne na inne cele niż deklarowane w zgłoszeniu konkursowym (§ 7 pkt. 1.4).
 - 3.2. Nie dotrzyma terminu wydatkowania przyznanej nagrody, o którym mowa w § 9 pkt. 1.
 - 3.3. Nie spełnia innych warunków wynikających z niniejszego Regulaminu.

Zarząd NFOŚiGW